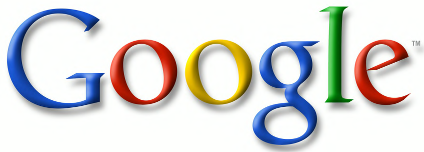

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

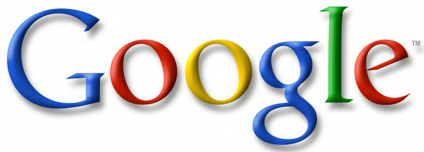
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

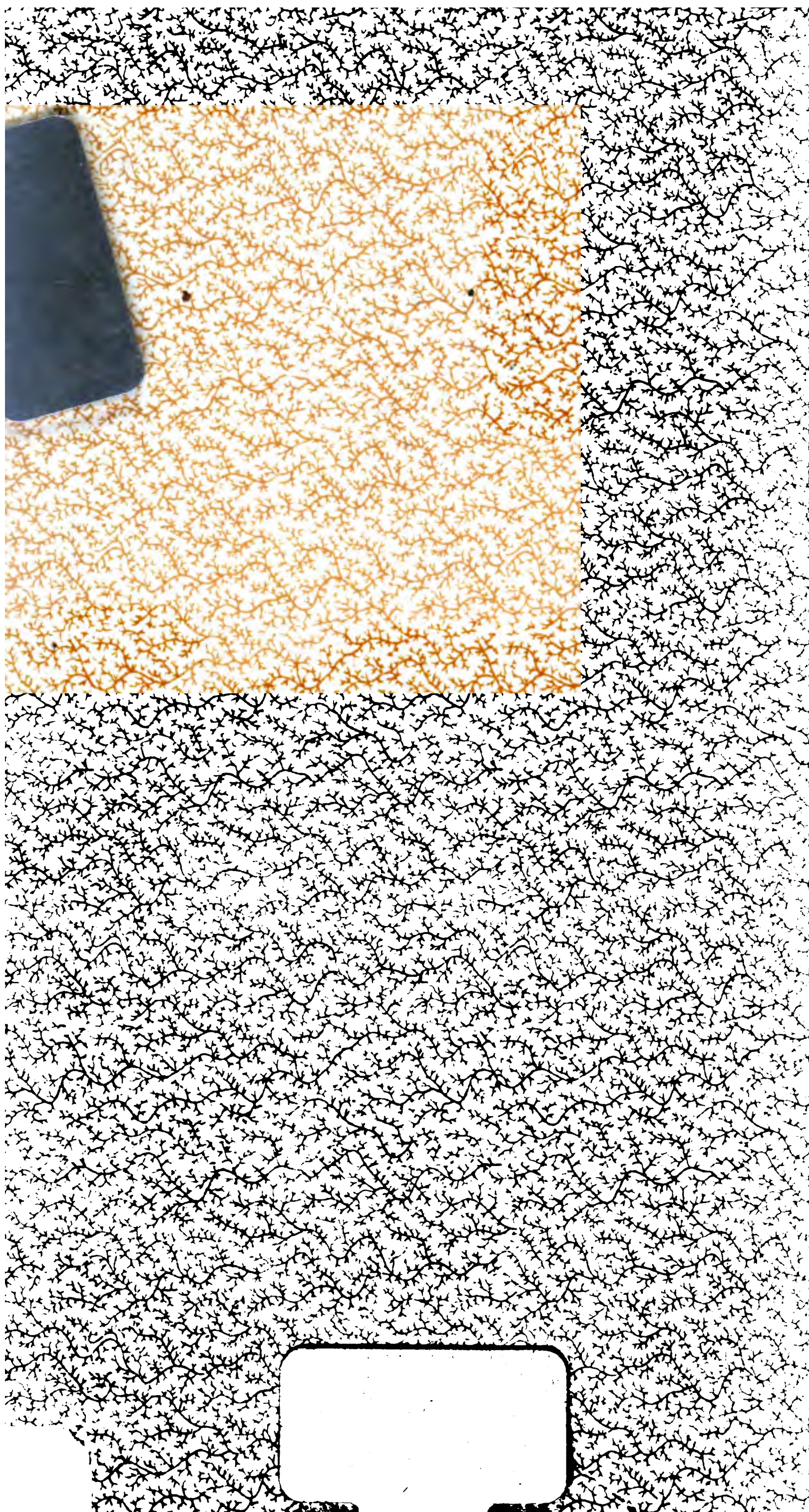
Vi beder dig også om følgende:

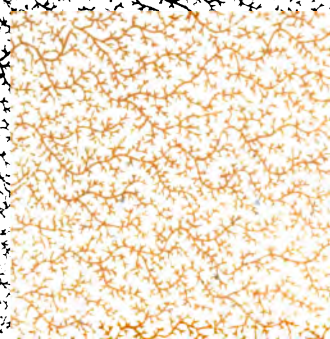
- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
  Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
  Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
  Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
  Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på `http://books.google.com`

L RESEARCH LIBRARIES
433 07590662 2

Gjellerup

KARL GJELLE
RUP · FABLER
GYLDENDAL
SKE BOGHAN
DELS FORLAG
MDCCCXCVIII
HAUNIÆ

(. Poetry (Danish)

FABLER.

O. C.

KARL GJELLERUP

+

FABLER

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY

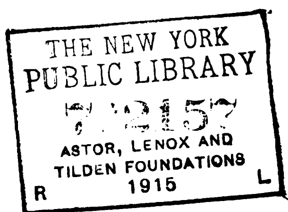
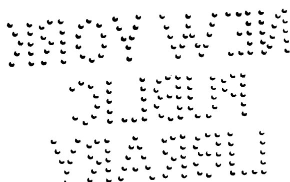
KØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER)

1898

L. M. T.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
R 1915 L

Til

Architekt

F. T. E. BLICHFELDT

med Tak

for mangeaarigt Venskab.

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY

Berlin, Jan. 22/15. $1.35

NEW YORK
PUBLIC
LIBRARY

TILEGNELSE.

Jeg sendte dig, tolv Aar forleden,
Fra denne By en Versebog;
Der talte jeg et andet Sprog.
I Ungdomsmod, ret ubeskeden,
Jeg traadte op som Musaget.
Se nu, hvor sikkert Tiden tæmmer
Den aller vildeste Poet:
Det Chor, som *nu* jeg fører an,
Er skikkelige Dyrestemmer.

Til Dyresnak fra Musesang: —
Tolv Aar af Livets Krebsegang.

Og hvorfor ei? hvis Krebsen ellers
Er virkelig saa vis en Mand,
Som af min Jataka-Fortællers
Beretning fremgaar — nu, saa kan

Jeg finde mig deri at gaa
Dens Gang, hvad vi jo alle maa,
Og bytte underveis min Lykke
Mod Visdom ind, Stykke for Stykke.
Man ser jo mer, naar man gaar ned,
End mens man op af Bjerget skred,
Og sagtens er det Livets Med
At vænne os med Livet af
Paa denne Vandring Vugge-Grav;
Skjøndt hvorfor den skal foretages,
Hvi maa man fødes og bedages
Og saa gaa did, hvorfra man kom,
Er mer end jeg tør fable om.

Saa maa jeg altsaa ikke klage,
Fordi det gaar saa smaat tilbage
Med Lyst og Livsmod, Arbeidskraft,
Ærgjerrighed, som jeg *har* haft,
Helbred og Haab og — snart sagt alt,
Hvad i min Lod ved Fødslen faldt,
Undtagen — sælsomt nok — Forstanden,
Der trolig holder ud i Panden,
Trods Hovedværk og Sligt, saa jeg
I dens Sted vist var gaaet min Vei.
Forhaabentlig befordres Frelsen

Derved fra denne Gøgleverden,
Hvor midlertid vi har vor Færden;
Hvorfor ei tro, at Sjælens Helsen
Trives des bedre, eftersom
Det Kjødelige og dets Lyster
Hensygner uden Lægedom,
Og »*vanitatum vanitas*«
Bliver Erkjendelsens Kompas.

Se det er den *Moral* jeg trøster
Mig med — og dig, ifald maaske
Det ogsaa gjælder her: *de te*
Narratur fabula.

Saa tag
Da denne Bunke Vers idag,
Som Hilsen i beslægtet Sprog
Fra En, der bygged helst Paladser
Og Templer, men, af Skade klog,
Indskrænked sig til mindre Sale
Og mindre kostbart Materiale,
Ja snart — saa nødig som han vil —
Maa reise regulære Kasser
Til Leiebrug (vil sige: smøre
Romaner eller Skuespil,
Som Plebs vil læse eller høre)

Før han ad Aare naaer at føie
Til denne dyrebilled-smykkede
Eremittage end et Par
Phantastiske smaa Sidefløie,
Der længst i Plan afridsed' var —
Men det ta'er Tid før de er byggede;
Kan hænd's tolv Aar, maaske, hvem veed?
Langt mer: — en lille Evighed.

Dresden, November 1898.

INDHOLD.

Side

Tilegnelse.

Første Bog. Blandede Fabler.

Anden Bog. Legende-Fabler fra Øst og Vest.

FØRSTE BOG

BLANDEDE FABLER

DEN UNGE SVANE

ÆNDERNE drømte om Lygtemænd,
Om Stjærner Svanerne drømte;
Det var da Sol var i Gryet end,
Den yngste Svane han rømte —
Men der drømmes saa mangt udi Kjæret.

Vingerne plasked, Vingerne hvén,
De bar over Poppelpils Gjær'et,
Ænder og Svaner hver eneste én,
Der blunded i Dæmringsskjæret,
Vaagned op — og kigged i Vejret.

Den gamle Svane skjød frem sit Bryst!
»Pyt! — Ungdommens Sværmen og Jagen!
Jeg kjender ogsaa den Flyvelyst,
Men *begrændse* sig, — det er Sagen! —
Og hernede bliver man æret.«

Hvæsed Mo'er And fra sit Sivpaulun:
»Hvorfor ta'er man mod Creti og Pleti?
Alt hvad der bærer Svanedun,
Er der ingen Soliditét i,
Og her skulde de aldrig ha'e været.«

Værst da skræpped den Ælling smaa,
  — Den traadte alt Vande med Lethed: —
»Han er bleven træt af at svømme! pas paa,
  Han flyver af lutter Træthed!
Nei — »*mudre*«! — og jeg skal s'gu lær'et.

Høit over Bjerge-Toppe
  Flygtningens Bane gik,
End sang den ikke deroppe,
  Dens Flugt var alt Musik;
Men der snadres saa mangt udi Kjæret.

PEGASUS OG KJÆPHESTEN

EN Digter havde paa sin Stald
Sin Kjæphest og (et sjeldent Fald!)
Pegasus selv: de tvende saaes
Ret som et Tospand, Baas ved Baas.
En Dag, da Krybben just var tom
(Hvordan den blev det, let kan vides,
Da Digterlod er Fattigdom),
Begyndte Hestene at bides.

»Du arme Kræ,« — sa'e Pegasus, —
»Der kun paa Rytterben kan rides
Ad Jorden hen, for barnlige Puds
Du er kun skabt! en ædel Digter,
Som Vingehesten selv kan tæmme,
Paa dig forsømmer sine Pligter.
Paa Pulterkamret har du hjemme
Og er med megen Uret her, —
Din Føde er du ikke værd.«

Kjæphesten svared: »Gode Ven!
Vel har Du Ben som en Araber
Og Vinger trods en Kongeørn,
Du taler fast som vise Mænd,
Dog een Ting du af Syne taber:
At Digtere er alle Børn.

Det er hans Trang, du maa ham unde
Et Ridt paa mig; Bevægelsen
Med Benene er af de sunde,
Bruges de ei som »Schinkler« end.
Hvo veed desuden, hvem af os
Han skylder mest, Alt ret beseet?
Naar han af dig, o Pegasos!
I Firsprings-Flugt bli'r ført til Himlen,
Saa stirrer Folk derop med Svimlen:
»Ha! hvor han stiger, vor Poet,
Gudernes Yngling, hvilken Fart!
Man ser ham neppe med en Kikkert.
Lidt lavere var nok saa rart,
Men han er stor, ja det er sikkert;
Og skjøndt vi ikke kan ham følge,
Vort Bifald vil vi ikke dølge.« —
Men ta'er han sig et Ridt paa mig, —
Hvem for Unyttighed du sigter —
Med Smil de følge ham paa Vei:
»Dér har vi jo vor kjære Digter!
Nu rider han sin Kjæphest atter;
Saaledes dog vi bedst ham fatter.«

HR. WALTHERS FUGLE

HERR Walther von der Vogelweide,
Da han af Mester Hein fik Leide
Fra Würzburg udi Frankenland,
Til Skyggerigets tyste Strand, —
Hans ædle Sangersjæl betænkte
De Fæller smaa i Fjederskrud:
En liden Sum han Kirken skænkte,
At hver en Dag, den kjære Gud
Lod skabe, Præsten skulde strø
Paa Graven Korn og Hirsefrø,
Saa Fuglesangen maatte lyde
Og Sangeren i Kisten fryde.

Hans Villie blev paa Pergamentet
Lovformelig af Munke prentet,
Og han der »under Linden« sang,
Blev under Lindene begraven —
Et solrigt Sted i Münsterhaven,
Hegnet af Klostrets Pillegang.
Paa Graven stod en simpel Skaal;
Hver Middagstime kom en Broder
Og hældte af sit Pægle-Maal
I Kummen ud det vante Foder;
Og Gjæsterne, der kjendte ret

Som paa Sekund det Klokkeslet,
Omflagred alt den Sangergrav,
Der daglig dem et Offer gav.
Ei, hvor de kvidred for Herr Walther
Til Tak en mangestemmig Psalter!

Aar ud, Aar ind, Aarhundred ud,
Aarhundred ind hans sidste Bud
Blev holdt i Ære, til omsider —
Op imod vore kloge Tider, —
Da just man drøfted Kirkens Tarv,
En Herre af Kollegiet monne
Bekjæmpe stærkt de Fugles Arv,
Især da Tiderne var onde.
»Den gamle Skaal« — saa slutted han —
»Maa af en ny dog snart erstattes.
Nu er mit Forslag, at der sattes
En Skaal af Marmor, paa hvis Rand
Er meislet Fugle ud, der pikke
Af Smaakorn, som i Bunden ligge.
Vor snilde Broder Clas er villig
At gjøre dette ganske billig.
Og hvad der ellers Aar for Aar
Til uselige Fugle gaar,
Kan vi forvandle til en Gave
Af Fintbrød for vor egen Mave
Qvod felix sit faustumqve — Amen!«
Den Tale var dem allesammen
Til stort Behag; og Broder Clas
Paatog sig Værket som en Spas.

Da nu som før i Middagsstunden
De Fugle samledes til Unnen

Paa Digtergraven, — se da fandt
De ingen Plads paa Skaalens Kant,
Thi den var fuld af Marmorfugle
Der ikke flytted sig en Smule.
Ja, hvad der var det værste: kun
Smaa Stenkorn laa i Skaalens Bund.
Det undred sært de Fjederdækte,
De syntes, de selv var dog de ægte;
De budne Gjæster med sultne Munde,
Stengjæsterne sang de til saalunde:
»Pi-pi, pi-pi! her er vi, her er vi!
Herr Walthers Fugle — kvi-vit.
Tir-li, Tir-li! Hvem er I, hvem er I?
I ta'er jer det lovlig frit.
Af Sten I ere, og Sten I æde,
Og er saa stumme som Sten,
Det volder Herr Walther liden Glæde!
Pak jer! lad os komme her til Sæde!
Hvorfor er den Munk saa sen?
Han vil jage jer bort, for han veed det er vort,
Det Korn han bringer, der ikke er haardt
Som det der — god Appetit!
Kvirre—virre—tirre—virre—virre—vit!«

Men en af dem, paa Skaalen sad,
Oplod sit Marmor-Næb og kvad:
»Skjøndt af Naturen — her forbedret
Ved Mestrens Kunst — jeg er saa lidt
Ved Stemme ellers som befjedret:
Har Kirken dog — hint Alt og Et
(Hvis Husdyr jeg i Ydmyghed
Tør kalde mig), der som I veed
Har Monopolet paa Mirakler,

For denne ene Gang i Livet
Mig Stemmens Brug og Evne givet,
At jeg kan svare jer, I Stakler!
Med jert »Pi-pi« og Æderi
Paa denne Grav er det forbi;
Hvad I uværdig forestilled,
Deraf er vi et ævigt Billed,
Hvorudaf Folk vil have seet,
At *hic jacet* en stor Poet.
Med jer var det kun smaat bevendt;
Os kalder man et Monument.«
Talte og tav til evig Tid forstummet,
Som for et Monument det sømmer sig;
De Levende fløi skræmte deres Vei.
De havde af hans Tale kun fornummet
En Mening klar for dem, de sølle Skind:
Middags-Stipendiet var draget ind!

Morale:

Munken bag Pillen stod og fniste;
Digteren vendte sig i sin Kiste.

MIN VEN OG MIN NATTERGAL

JEG havde mig en Nattergal,
En Sanger uden Mage.
I Haven ved en blank Kanal
Det monne den behage
At drømme sine Dage
Og synge sine Nætter hen.
Naar Solen daled, stemte den
Sit Instrument,
Med Fløite, Trille, Skralde
Og hvad man nu vil kalde
De Smaa-Registre alle,
Som slig en lille Virtuos
Trakterer, uden Løn og Ros
At vente for sin frie Kunst.
Fuldmangen Gang
Naar Maanens Tryllelampe hang
Alabasterklar i Sølverdunst,
Og Himlens Dunkelblaa sig kupled
Stjernebesat,
Jeg hørte hvor det hulked, jubled
Og klukked i det dunkle Krat —
Som om den skjære Sommernat,
Berust af oversalig Lyst,

For mægtig til at bæres tavs,
Sig havde skabt en Alferøst
Af Stjerneskjær og Maanelys,
Af Bølge-Blink, af Blade-Gys,
Af det uendelige Havs
Tungsindige Skvulpen under Kyst,
— En Røst
For ret at tone ud i Sang
Sit Væsens hemmelige Trang.
Og naar jeg lytted,
Da smelted længst forstenet Kval,
Og Sjælen fyldtes sødt med Fred.
Min Haves hele Herlighed
Med Taxushække, Blomsterbed,
Drivhus, Alléer og Kanal
Jeg bytted
Ei for min Skat, min Nattergal.

Jeg havde mig en »bedste« Ven,
Var klog som bare Fanden,
Efterabe med Mund og Pen
Kunde *han* som ingen Anden.
Han havde aldrig hittet paa
En Tanke selv fra ny af,
Men flux han havde Snittet paa,
Hvad der nogetsteds gik Ry af.
Var end Opfindelsesevnen svag,
»Bessermachen« var ret hans Sag.
Og altid først paa Bakken,
Og immervæk i Têten,
Den Første i Atacquen,
Den Første i Retraiten —

Det var hans Art.
Med kvik og vittig Snakken
Min Spleen han kyste i en Fart.
Saa fuld af overfladisk Liv
Blev han min bedste Tidsfordriv.
Man kunde i hans Selskab ei
Med bedste Villie kjede sig,
Hvad paa vor kjedelige Jord
Har mer at sige, end man troer.
  Saa flink en Svend
Var min fortræffelige Ven.

Saa gik vi da en Aftenstund,
Af Vin og Maaltid glade,
Høirøstede i Parkens Lund,
Hvor Vinden vugged sig i Blund
Paa dugbesprængte Blade.
En bleg og duftig Purpurglød
Ud i Orangelyset fIød.
Paa Vandets sorte Flade
En Svane seiled; sætvis skjød
Den frem sin hvide Bringe;
De lange Bølgeringe,
Der spredtes som en Vifte, brød
Det Sølverlys, som streifed dem,
Thi Maanen traadte netop frem
Bag Gaardens Fløi.
Saa mildt og høitidsfuldt det var,
Som om Naturen Stilhed bød,
Saa selv min Ven hans Snakketøi
Stod stille.
Da lød

Med et en klar
Og ensom Tonetrille,
Saa skjær og ren, et lille
Brudstykke af en Perlerad,
Der rulled ud —
Og skiltes ad:
Thi atter blev
Det stille.
Sit Buetegn et Stjerneskud
Paa Himlen skrev
Og slukkedes saa brat som den.

Fortabt og henrykt stod min Ven;
Han løfted tyssende sin Finger,
At ubetænksom ei min Stemme
Den skjulte Sanger skulde skræmme.
Og nu paa større Tonevinger
Dens Hymne steg saa stolt og rig,
At aldrig, syntes det mig, end
Jeg havde hørt den synge slig.
Og snart min Gjæsts nysgjerrige Blik
Den lille Fuglesilhouet
I Hybenbuskens Grenenet
Opdaget fik;
Der sad den ret
Som kunstig klippet ud og klæbet
Paa Aftenhimlens Gyldengrund.
Man saae hvor Struben paa den gik,
Og hvor den ivrig spærred Næbet,
Ja, naar man ret ihærdig stirred,
Dens hele Krop af Toner dirred.
Det vared ved en liden Stund,

Saa brød den af:
Stille var Alt som i en Grav.

Da nikked han med Kjendermine
Og sagde spøgende: »Død og Pine!
Det kalder jeg en Virtuos,
Værdig til al Kritikkens Ros.
Jeg troer at jeg, ung Siegfried lig,
Vil prøve lidt hos den at gaa i Lære.
Hvis den vil unde mig den Ære
At synge for os uden Svig,
Skal jeg mig øve flink og brav,
Om jeg kan lære den dens Tone af.

Han tav, vi lytted.

Atter lød
En Fløitetone lang og blød;
Men fast saa blød og længer end
Den Tone var, der svared den
Fra Vennens Læber. Nu fulgte ret
Et yndigt Forspil: dybe Toner
Af kraftig Brystklang blanded det
Med aandeagtig Flageolet.
Men underligt det var at høre:
Min Ven ved Siden af, han kunde
Saa skuffende det eftergjøre,
At det var ikke just saa let
At skjelne mellem hans og dens.
»Se se, det gaar jo nogenlunde«,
Han mumlede i Skjægget, mens

Et Øieblik den Lille tav.
Han vidsked sig med Lommeklædet: —
»Hm, Skade, at vi ei har væddet!
Skjøndt, paa det Lav!
Den løber fra mig ganske vist
Og la'er mig staa som Nar tilsidst.«

For anden Gang begyndte Spillet.
Det klukked og sukked, det slog og trilled,
Det fløited baade ud og ind.
Som Kastagnetter smaa det skralled,
Det kvidred, pipped, sang og tralled
— Hvad hjalp dens Kunst det lille Skind! —
I Dybden og i Høiden,
Med Strubeslag og Fløiten,
Med Forslag, Koloratur og Trille —
Min Ven kunde følge med overalt.
Og nu som om det Livet gjaldt,
Som var det Forrige blot Nyn,
Sang Nattergalen op med Fynd.
Jeg tænkte, varer dette længe,
Den maa tilsidst sin Strube sprænge.
Men Struben holdt, og hans holdt med;
De lod hinanden liden Fred,
Men monne stedse begge
Hinanden kapvis ægge.
Høiere spærred den Næbet op,
Græsselig min Ven monne gabe
— Hellere Kjæben af Led end tabe! —
Mere og mere tilveirs kom Ho'ederne —
Hurtigere! stærkere! end holdt de Trop,
Min Ven var immervæk med paa Noderne.

Da samled den sine sidste Kræfter
Og slynged ud med fortvivlet Kast
En lang vibrerende, seirrig Trille, —
Og i det sittrende Bryst dens lille
Trofaste Sangerhjerte brast.

Det gjorde *han* den ikke efter.

DET STÆRKESTE VAABEN

DER hændes i Naturen mangt
og meget. —
Vel! en Gang det hændtes,
At dens forskjellige Dele skjændtes
Om hvem der gav det bedste Vaaben.
Tre havde Prisen alt forlangt,
Og delt imellem dem var Hoben.
Den store Flod kom brusende
Med Rør og Siv i massevis,
Der hvislede til Pilens Pris.
Den store Skov kom susende
Med sine mange Asketræer,
Der sang om knastestærke Spær.
Og endelig med knusende
Vægt, saa det drøned, Bjerget kom,
Der føder Jern af stenet Vom,
Af hvilket Heltesværdet smedes.
Helt længe hid og did der stredes;
Hver roste sit, og det med Føie.
Men da man ikke længer lod
Med spidse Flintesten sig nøie,
Saa maatte baade Skov og Flod
— Propheten lig — til Bjerget gaa,
For Odde af dets Jern at faa.

Saaledes syntes Striden endt;
Fast alle Stemmer Bjerget vandt.
Da traadte der i Kredsen ind
En Gaas. »Hvad vil det sølle Skind?«
»Aa, det er nok en Aspirant«,
Mente et vittigt Element.
Men Gaasen svared, uberørt
Af den almindelige Fnisen
Og ganske tørt:
»I glemmer mig, jeg bringer Pennen«.

Da holdt de op at le, og Enden
Paa Sagen blev at den fik Prisen.

NATTERGALEN
OG FRØEN

DER sad en Nattergal og sang
I en Rosenbusk ved Kjæret. —
Nei, hvor det klang!
Da vaagned Mester Frø og saae
i Veiret.
Den rømmed sig og svared — ei,
Hvor flittig den lod Knevren gaa!
Brex — brekke — kex! den spared ei
Mundlæ'eret — —

Den Nattergal og Frøen sang
I Busken og i Kjæret.

Sædvanlig efter Solnedgang
Den hele Sommernat saa lang
Var Nattergalen ene om
Musikken,
For alle Andre lod den — som
Paa et Signal — naar Aften kom
i Stikken.
Thi blev den glad, da nu med et
En Anden lod sig høre lidt: —
»Der er en Fugl,
Som ikke kryber strax i Skjul,

Naar Verden ei længer er solet;
   Dens Røst er raa
Og ikke meget skolet,
Men Stemmemidler den har som Faa
   Og Energi;
Maaske lidt mere Øre
For Takt end just for Melodi,
Men bedre det end omvendt — vi
Skal se, hvortil det nu kan føre,
   Naar ret den faar
En Sanger, der sin Kunst forstaar,
   At høre —
Jeg tror saa vist,
Den bli'er en Sanger selv tilsidst.«

Men Frøen tænkte: »Hvem montro
Det er, som nu mig vækker,
Da Fuglene dog gik til Ro?
   En af de Frø'r,
Der paa det Tørre kvækker?
Løvfrøer kaldes de, jeg før
Har hørt derom, men troede
Det var et Sagn. — Aa ja saamænd!
Slet ikke ilde synger den,
Skjøndt mangen slem Unode
Og hæsligt Hang til Lapseri
Vansirer dens Methode.
For sødlig er dens Melodi,
For megen Kunst, for lidt Natur,
Roulader, Triller, Coloratur,
Det smager af det Velske.
Og stedse: »elske! elske!«
   Den sukker
   Og klukker —

Det kalder jeg nu umoralsk.
Dens Smag er falsk,
Men rettes nok, naar jeg
Nu lægger mig i Tøiet
Og viser an den rette Vei;
Den Smaa vil sikkert følge mig
Fornøiet«.

Saa gik da Vexelsangen
Ret løs imellem Busk og Kjær,
De holdt hinanden Stangen
Og mente hver især
Forvist, at ret nu fik
Han paa den anden Skik.
Naar Nattergalen fløited sødt,
Saa klukked Frøen rigtig blødt,
Til Fuglestrubens Trille
Den lod sin Skralde spille;
Men ei betvingende og ubetvunget
Blev hver ved sit.
Da nu de havde sunget
En Klokketime vel omkaps,
Den brave Frø forstummed
Og sukked stønnende: »Den Laps
Er stædig og fordummet.
Jeg frygter, han er ikke til at vinde
For den solide Sangkunst nogensinde.«

Men Nattergalen tænkte:
»Nu holdt han op . . . Han sprængte
Da ikke noget før indvendig,
Da han tog fat saa rent ubændig?
Aa nei, han er vel træt, det Skind!
Hæs var han allerede

Fra først af, da det faldt ham ind
At kvæde.
Men han var ivrig: det vil gaa
Langt bedre næste Gang, man maa
Blot ei gi'e tabt — jeg faar nok Glæde
Af ham tilsidst.«

At Nattergalen
Fik Uret, som de Gode faa
I denne Verden, er *Moralen*
— Saa trist som nu Moral en Gang
Er og har altid været — — —

Men Nattergalen sad og sang
I sin Rosenbusk ved Kjæret.

KAPSEILERE

DET er Kapseilads idag.
Baskende Duge, knagende Stænger,
Smeldende Vimpler og Flag.
Seilene svulme, Masterne krænger;
Om duvende Stavne Skummet staar
I Rader
Af tindrende Kaskader.
Smaa Lystbaade, Kuttere, Jagter,
— Dækkene broged' af Damedragter —
Følge med, saa godt de formaar.
Men inde paa Bredden, myldrende tæt,
Væbnet med Kikkert og Lorgnet,
Hoben Skuespillet betragter,
Følgende det med Raab og Fagter.
Man er begeistret, og man gjør Grin;
Man holder paa den, man holder paa hin,
Man er spændt, man er lige ved at dø
Af Interesse — saalænge det varer.

Men langt, langt ude i aaben Sø,
Der gaar den store Ostindiefarer.

Ingen bemærker den. Ikke een Kikkert
Rettes didud — og det var sikkert

Heller ikke Umagen værd.
Der er Lidet at se. Ensom dens Færd.
Ingen at sammenligne den med, —
Og saa gaar den jo Pokker i Vold derude!
Eller bli'er den maaske paa det samme Sted,
Trods alle sine spændte Klude?
Der rører sig hverken Seil eller Mast,
Det ser ud, som om den var muret fast
Paa Kimingsranden. Ganske vist,
Den vilde lægge den hele Flok
Snart agterude, ifald de *hist*
Forsøgte deres Kunst. Sandt nok,
Den største af dem kunde bruge
En eneste af dens mægtige Duge
Til at klæde sig op til Klyver og Fok;
Hver Sø, der brydes af dens Stavn,
Kunde ganske magelig sluge
Dem allesammen i Guds Navn.
Og medens *de*, som de var galen,
Løber omkap om Sølvpokalen
— Damernes Pris for ædel Sport —
Styrer den bort,
Ud mod det dæmningsdunkle Fjerne,
Did hvor Lyset fødes i Øst,
Ud mod en ukjendt Palmekyst,
gjennem en Nat med fremmede Stjerne-
Billeders Tegn —
Bort mod fremmede Guders Egn.

DE TO VEIRHANER

DER sad paa samme Gaard en Gang
Veirhaner tvende, begge kry,
En gammel og en splinterny.
For hver en Streg at Vinden sprang,
Med villigt Sving den nye svaied.
Den gamle, rusten paa sin Stang,
Sig aldrig mer en Kjende dreied.

»Vindbeutel dèr!« den gamle hvæste, —
»Se, hvor han dreier sig bekvemt,
Og viser strax, hvor Vinden blæste!
Min Retning bliver ei bestemt
Af Vind og Veir, min Karakter
Man af min faste Holdning ser,
Der intet Bifald eftertragter.
Slig Vendekaabe jeg foragter.«

Den nye hvined: »Gamle Nar!
Du troer i egen Kraft at kjende dig,
Og viser kun, hvor Vinden bar,
Da sidste Gang du kunde vende dig.«

PAA DET JEVNE

KAALUNDSK KORAL-MELODI
UDSAT FOR FABELSTEMMER

HØNEN
(paa Møddingen).
Paa det Jevne, paa det Jevne!

ANDEN
(paa Hovedet i Gadekjæret).
Ikke i det Himmelblaa!

ØRNEN
(i Himmelrummet).
Efter Evne, efter Evne!
Pas jert eget Kram I Smaa!

HØNEN.
Pas kun paa, pas kun paa!

ANDEN.
Det vil sig hevne, vil sig hevne!

BEGGE.
Her har Livet sat os Stevne.

ØRNEN.
Livet, som *I* Livet saae.

HØNEN.

Alt hvad høiest du kan nævne,
Det maa her sin Prøve staa.

ANDEN.

— Prøve staa!

ØRNEN.

Vil jeg heller ei forsmaa.

HØNEN
(spydig).

Saa?

ØRNEN
(slaar ned).

ANDEN.

Se han styrter, vil forgaa!

HØNEN.

Maatte frygtelig sig hevne.

ANDEN
(idet Ørnen tager den).

Aa!!

HØNEN.

Det var ikke saadan at forstaa!
Paa det Jevne, paa det Jevne!
(Løber sin Vei).

DET BESKEDNE LAVLAND

›JEG er ei skabt til Høihed eller Blæst,
At holde mig til Jorden er mig bedst,«
Raabte et Land, flakt som en Pandekage,
Og kigged spodsk til Klippelandet hen:
Du store Vigtigpeer! dèr fik du *den!*
Høilandet gav ved Ekko Svar tilbage:
›Min lille Ven! tal ikke selv om Blæsten —
Hvad Høihed angaar troer jeg dig forresten!«

Forstaar sig, Finantserne maatte
Tilfalde en Kirke-Rotte.

Og hvordan det videre nu skal gaa,
Maa gjættes af Tidernes Omen,
Dog nylig skrev nok derom som saa
Hr. Grimbart, Statsøkonomen:
Skal B nedtrampe, hvad A har saaet,
Og C indhøste, før D har ham naaet,
Saa har I, før I til V er gaaet,
Trods Pattedyrs-Ministerier,
Communen erklær't af Bakterier.

SPURVEN SOM PATRIOT

I Vaarens første grødesvangre Dage
En Stær fra Vinterreisen kom tilbage
Til Sjællands Kyst og hilste allerede
Sin Sommerbolig langveisfra med Glæde.
Over det lave Tag, med Mos begroet,
Den gamle Lind sig hæved. Hver en Gren
Og bladløs Kvist som tegnet med en Pren
Kulsort paa Luftens sølvgraa Tavle stod,
Og midt i Kronens gjennemsigtige Net
Sad Stærekassen som en dunkel Plet.
Af Fryd dens Hjerte klapped, og — med kort
Farvel til sine Reisefæller — bort
Fra Sværmen styred den i Hast og fløi
Ad Hjemmet til, saa Vingerne sig vaanded
Ved over-stærke Slag. Den kjendte Røg
Af Tørv og Kvas den snart med Vellyst aanded
Og nu saa langlig fløitende den strøg
Over Taget hen og ind blandt Kronens Kviste,
Der velkomstbydende rundt om den vifted,
Som kappedes de om, hvem der de fleste
Og største Knopper kunde vise frem
Til Flyveren, der endelig omskifted
Hint fjerne Søndenland, hvorom de vidste
Kun hvad dens Fløiten kunde sige dem,

Med dette skikkelige gamle Hjem.
Da stak af Stærekassen ud sit Ho'ede
En Spurv at se, hvad det var for en Støi.
Hvorpaa den noget tøvende sig opped
Og med sit Corpus næsten Døren stopped,
Oppustende sig værdig, mens den gloede
Paa Stæren, der lidt underlig tilmode
Sig nedlod paa en Yderkvist og hopped
Frem og tilbage, mens den vented paa,
At den Logerende fortrak. Men denne
Sad rolig der, med Hovedet paa skraa
Og gav slet ingen Flyvelyst tilkjende.
Omsider fandt vor Stær, at denne Spøg
Var kjedelig, ja overmaade slet,
Og sagde: »Gode Spurv! hvad om du fløi
Din Vei lidt snart, for jeg er saare træt
Af mange Dages Flugt og længes efter
Her i mit Hus at pleie mine Kræfter.«
Men Spurven svared med fornøiet Kvidder:
»Jeg har det grumme godt her, hvor jeg sidder,
Og der kan ikke være Tale om,
At jeg skal drage bort nu fra mit eget.
Flyv heller du derhen, hvorfra du kom,
Eller andet Steds — mig er det ligemeget.«
»Nei,« raabte Stæren — »dette gaar for vidt!
Det er vel dog *mit* Hus og ikke dit!«

Men Spurven pipped: »Saa? Jeg troer, jeg kunde
Med Rette spørge om hvad du vil her,
Saadan en ryggesløs, forfløien Stær!
Vi Spurve blive trofast i vort Land,
Vi elske det saa høit, at ei vi kan
Forlade det selv da, naar raakoldt Veir
Afblader grusomt Haver, Hegn og Lunde

Og let fordriver jer, der ligestrax
Saasnart I bare lugte Lunten, flygte
Sydpaa, i det enfoldige Haab et Slags
Uvisnelig-grønt Paradis at finde
Hinsides Frost og alle skarpe Vinde.
Nu vende I tilbage, ganske vist,
slukørede: I fandt ei hvad I søgte.
Dog finde I det her saa lidt som hist!
Det Hjem, der den Gang syntes jer for raat,
Og som I nu dog finde ganske godt
I Nødsfald — det forstøder *jer* tilsidst.
Troløse! Du forskjertsed længst din Ret
Til dette Hus, som du lod øde staa.
En Patriot har lagt Beslag derpaa.«

Da svared Stæren: »Gjæve Patriot!
Hvis dine Vinger var lidt bedre groet,
Kan hænd's din Troskab havde været mindre.
Vel sandt, din Kjærlighed kan overvintre
— man kan omtrent saa meget som man *maa*. —
Men er det virkelig saa stor en Sag,
At prise høit, med værdigt Selvbehag,
Som skjønnest af alt Skjønt paa denne Jord,
Den Plet hvor selv tilfældigvis man boer,
Naar aldrig noget Skjønnere man saae?
Nei, vi forfløine Fugle, vi der foer
Fra Nord til Syd og atter op til Nord,
Som flakked om i Øst- og Vesterleden,
Snart pikked Rug og Byg, snart Ris og Mais,
Og lærte ret at kjende underveis
De fagreste af Jordens fagre Egne,
Men vende dog tilbage her til Reden:
Os bør man dobbelt det til Gode regne,
At vi, skjøndt fristed' grundig nok forsand,

Blev tro bestandig mod vort Fødeland.
Vor Patriotisme, veed jeg, stod sin Prøve;
Den Slags *du* har, er grumme let at øve.«

Da pusted Spurven ydermere op
Sin trinde, evig borgerlige Krop —
Som den, der bliver i sit Land og nærer
Sig redelig, har mere Udsigt til
At prange med end Sværmeren, der tærer
Paa sine Kræfter, naar han dristig vil
Guds Verden se og følge eget Ho'ede:
Og mens den umanerlig brav sig kroede,
Den lavede sig til at give Svar
— Et knusende — til denne Probenreuter.
Da lød der Stemmer nedenunder! »Fa'er!
Stæren er kommen! hør hvor sødt den fløiter!
Der sidder den! Nei, se dog blot den frække,
Forædte Spurv, der ikke vil fortrække.
Den stopper Hullet til; den stakkels Stær
Kan ikke komme ind . . . Det gaar for vidt!
Hent Stigen! — Hvad skal Stigen til? nei, strit
En Gang derop! — Ved Siden af! naa, dér
Din Gavtyv! lige ved! nok en, en svær!«

Da Spurven hørte disse Ord, fortrak den
— For Grunde ei, men vel for Overmagten.

STORKEFADER OG GJØGEMODER

En Stork i Mosen stalked om
Paa Tudsejagt og Orme-Søgen,
Den havde hjemme mange Næb
At føde, det gav Slid og Slæb.
Mod Aftentid til Mosen kom
Dens fri og franke Frænke Gøgen;
I Vibens Bo den havde dèr
Anbragt sit Æg med smaat Besvær. —
Hvor Mulden er med Tørven blanden,
De Tvende hilste paa hinanden.

»Kukuk, Hr. Fætter! hvordan gaar'et?
Bestandig *Pater familias?*
Tre-fire nye Smaa om Aaret? —
Madammen endnu ei sagt Pas?
Men *à propos* det har mig saaret,
Det Ammestue-Eventyr,
Som er om Dig i Omløb bragt
Blandt Mennesker, uimodsagt;
De gjør dig til et latterligt
Og rent forældet Fabeldyr,
Der henter Pattebørn fra Moser.
Er det da Ret at taale Sligt?
Frabed dig grundig disse Skoser.«

Men Storken svared: »Fru Cousine!
Sandt nok, sit Navn maa Hvermand hytte, —
Men skader det vel mig og mine,
At *jeg* er bleven til en *Mythe*,
Da Charakteren dog er holdt —
Om end en Smule overdreven?
Dog Kummer har det os forvoldt,
At *du* er til et *Ordsprog* bleven;
Du sigtes for dit Æg at smugle
I Reden ind hos andre Fugle,
saa Rugningens Besvær og alle
De Pligter, Moderen tilfalde,
Du rent forsømmer og forsmaar.
Dit Taalmod her jeg ei forstaar.
Overnaturligt — det gaar an,
Men *Unaturligt* ikke taales kan.
Det troer jeg, jeg i *dit* Sted dementerede
i »den til Dueposten Priviligerede«.

»Pyt,« svared Gjøgemo'r — »nei Tak!
Man ignorerer *saadan* Snak.«

HESTEN OG ÆSLET

Den unge Pige vendte sig i Døren
Og saae endnu en Gang tilbage
Ind i det brune Staldrum for at tage
En sidste Afsked. Et Par Æselsøren
I en af Baasene sig spidsed,
Og prægtig kneiste over dem
Et Hestehoved, sort og blidset.
Dets Øie, mandelformig slidset,
I blaaligt Glandslys blinked frem,
Og Tænder skinned, da den gnægged
Et lydeligt Farvel til sin Veninde,
Der nu med Kyshaand smutted ud. Lufttrækket
Slog Døren i. Tilbage stod derinde
Æsel og Hest i vanlig Ensomhed.

Paa Æslet saae nu Hesten ned: —
Du er en løierlig Kumpan!
Gid jeg faa Kuller, om jeg kan
Forstaa dit underlige Væsen!
Er du af Træ? det maa jeg sige,
At du maa være saare kræsen
Og meget bedre vant end jeg,
Naar ikke denne søde Pige

Ved Kjærtegn kan fortrylle dig.
Knap nok, at dine Øren dirred
Og at dit nærmer Øie plirred,
Da hun med mangt et Kjælenavn
Klapped din Pels og strøg din Mule,
Ja, tog din stive Hals i Favn
Og muntert dine Øren rusked.
Jeg synes sandelig du kunde
Vise din Følelse en Smule.«

Med Svaret Æslet ingenlunde
Forhasted sig: »Hvor du har husket
Nøiagtig Alt«, tilsidst det brummed,
Hvorpaa det et Minut forstummed.
Det sænked Hovedet og mimred
Med Underlæben, der en Tomme lang
Ned under Overlæben hang.
Og saa kom Svaret: »Fruentimret
Kunde jo gi'e os lidt at æde,
Naar virkelig hun vil os glæde.«
»Ja,« mente Hesten nu, »hun saae
Vel sagtens, at vi begge to
Har Krybben fuld.« »Fuld nok min Tro —
For min Part fuld af gammelt Straa.
Et Bjerg af Havre er derinde,
Det maatte hun vel kunne finde«.
»Hun har vist ikke tænkt derpaa.«
»Saa meget dummere!« »Men al
Hendes Venlighed — skal den da Intet gjælde?«
»Nei, det ved Gud den ikke skal!«
Gjensvarede den vrantne Fælle.
»Du er en meget langsom Aand,
Jeg skal forklare mig: den Haand,

Der monne mig min Føde række,
Og den, der prygler mig, de begge
Er til for mig, som Prygl og Mad
Er til. Thi skatter jeg dem baade,
Hver paa sin Maade,
Dog uden Kjærlighed og Had,
To taabelige Lidenskaber!
Skjøndt *jeg* endogsaa stundom taber
Taalmodigheden og maa lægge Baand
Paa Lysten til at bide i den Haand,
Der prygler mig.« — »Og sagtens slikke
Den, der en lækker Bid vil stikke
I Munden paa dig, Ven?« formoded
Hesten og nikkede med Ho'edet;
»Som *hendes*, der med Hvedekage
Beværted dig, tre-fire Dage
Forleden, da til Torvs du var.«
»Det mindre«, svared Æslet gnaven,
Og sparkede sig under Maven.
»Men hvad vi talte om: hint Par,
Det er for mig tilgavns i Live;
Er just det Posi- og Negative,
Kort, hvad man kalder Ondt og Godt.
En derimod, der klapper blot
Men Intet giver,
— Ei Prygl, ei Æde — er og bliver
Slet Ingenting . . . Ja jeg formoder
Af din Bevægelse, Hr. Broder,
At dette kan du ikke fatte.
Og dog er dette just at skatte
Det Givne efter dets Værdi,
Og tage sundt og fast paa Tingen;
Og dette er Philosophi.
Jeg frygter meget, du har ingen.«

Med Hovedrysten svared Hesten
Betænkelig: »Jeg frygter næsten
Det samme selv! Hvad skal man sige?
Vi kan vel ikke være lige
Fornuftige i Verden alle. —
Naar blot man ærlig er og brav!
Og saa, — du kan det Daarskab kalde —:
Lidt Glæde har jeg dog deraf.«

DE TO GRYDER

I Kjøkkenet to Gryder stod.
Den ene, over Ilden, lod
Sit Bliklaag uophørlig rumle.
Den anden, paa et Kjøkkenbord,
— Med koldt Vand i — tog til at mumle
følgende Ord: —

»Hvad Gryden dér sig skaber for,
Gaar over min Forstand.
Jeg veed, den er kun fyldt med Vand
Som jeg, og vor
Natur er ens.
Vi er kun Ler!
Hvorfor gjør den sig udtilbens,
Som nu jeg ser?
Det stakkels Laag!
Der undes det ei Ro, ei Rist.
Ret hensynsløst det er forvist;
Den er vist ikke rigtig klog
Den Gryde!«

Da gav det ret sig til at syde
Boble og bruse — for i Kog
Kom *den* paa Ilden. Laaget sprang

Med Hop, der klang,
Paa Ovnen ned og saa paa Gulvet,
Hvor helt til Vasken hen det rulled,
Alt mens en brasende Kaskade
Sig udgjød over Ovnens Plade.

Forarget raabte da den Kolde:
»Sikken en Uforskammethed!
Ingen gjør den det mindste Smule,
Og saa er den saa vred!
To arme Fluer helt at skolde!
Og Laaget, der blev kastet ned
Og slog i Faldet sig en Bule!
Alt oversprøitet og sølet til!
Vand i Mælken, den bliver sur.
Og det uskyldige Komfur!
Gud veed, hvad vores
Madamme siden sige vil —
Hun pudsed det saa pænt imorges!
At den kan skabe sig saa galsk,
Og at den *tør!*
Jeg kalder dette umoralsk,
Det ved Gud jeg gjør!«

Dog den der kogte, svared den:
»Min Ven!
Du har saa grumme let ved fromme
Formaningssprog.
Du veed ei hvad det er at komme
I Kog.«

GNIEREN OG HANS HUND

En Menneske- og Dyreven
Begav sig til en Gnier hen
Og rømmed sig og sagde: »Hør,
Høistærede! jeg kommer her paa egne
Og hele Naboskabets Vegne
Og burde være kommen før.
De har en Lænkehund, der plager
Os Dag og Nat med Hyl og Tuden.«
»Ja, Herregud!« den Anden klager,
»Hvad skal jeg gjøre ved den? — uden
En vagtsom Hund er jeg fortabt.
Man lyver mig jo Penge paa,
— Hvad selv jeg ikke kan forstaa,
For Gud skal vide, jeg har knapt
Det tørre Brød.« — »Jo, seer De, hvad
De har at gjøre,« svarede den anden,
»Det troer jeg nok, at jeg er Manden
At sige Dem, for De skal gi'e den Mad;
Og nu, i denne haarde Vintertid,
Dens Hus forsvarlig tættes skulde.
Jeg vilde neppe fæste Lid
Til mine Øine, da jeg saae,
Hvordan det arme Kretur laa
Paa bare Brædder, skjælvende af Kulde.

Den Sorte, der gik forrest, hørte
Beskeden til, thi selv den førte
Ei noget Stamtræ, havde liden
Familie at pege paa,
Enten paa Sværd- eller Spindesiden
– Høist paa den sidste Edderkoppen,
Men det var tvivlsomt, saa som saa,
Desuden, hvad var den mod Loppen?

»De kan vel tænke Dem,« tog atter
Den Brune Ordet, »at jeg skatter
Ham høit, som han i Sandhed sætter
Stor Pris paa mig. Ja, mine Trætter
Dem gjør han til sin egen Sag.
Det skal ei siges paa hans Bag,
At ei han er en trofast Fætter.
Fornylig netop jeg ham gjæsted
I hans fortryllende Paulun,
En snehvid Seng med Edderdun.
Vi smaused høit: udsøgte Retter —
Frisk Barneblod og — saa for Saten! —«
— Den havde mistet Ligevægten
Og styrted pludselig fra Graten.
Den Sorte hørte denne Banden
Og vendte sig: — »Hvad er der? — Saa for Fanden!«
— Det gik den nemlig som den Anden:
De styrted begge i en Sø,
Der ubegrændset som et Hav
Sin Flade bredte. Begge tav,
Beredende sig til at dø,
Thi ingen Frelse var at øine.
Fast lodret monne Bredden høine
Sig overalt og var saa glat

Og haard; det var umuligt, at
De kunde klattre op ad den.
Dog endnu et Forsøg det gjaldt;
De svømmed bort fra Landet alt
Hvad dens Kræfter vilde strække,
I Haab om dog i Tide end
en mere gjæstfri Kyst at række.
Fast vilde Modet til at svigte,
Da — endelig! — kom Land i Sigte!
Da blev af Skræk den Sorte bleg,
Og som en Tyrk den Brune banded,
Thi ubønhørlig lodret steg
Den hvide Stenmur op af Vandet.
Det sidste Haab her monne strande,
Hvad mægted nu den bedste Svømmer?
De svam ei mer, de traadte Vande,
For til det Sidste, som det sømmer
Sig for en Mand af rette Tømmer,
At trodse kjækt den skumle Død.
Dog næst er Hjælp, naar størst er Nød:
Der faldt en Skygge over Voven,
Og se — vidunderligt! fra oven
Kom der en Kjæmpefinger ned
Og dyppede sig lige ved
Den Sorte, der i Dødsangst jamred
Sig alt, men hurtig nu sig klamred
Til Fingren fast. Og denne gik
Tilveirs igjen. Et Øieblik —
Saa stod vor Ven i god Behold
— Kun meget vaad og dygtig kold —
Høit oppe paa en snehvid Grat,
Der ligned ganske paa en Prik
Den, som den med sin Kammerat
Var styrtet ned fra. Denne vented

Imidlertid forgjæves paa
Af samme Haand at blive hentet
Og selv deroppe frelst at staa.
»O!« raabte den — »du gode Aand,
Der frelste ham, frels ogsaa mig!«
En Stemme lød fra oven: »Nei!
Her er jeg mindre redebon.
Jeg frygter for, at du vil hoppe,
Naar jeg har bragt dig paa det Tørre.«
»Aa, jeg forstaar! du troer jeg er en Loppe.
Jeg veed nok der er dem, der finder
At om det slemme Kræ jeg minder.
Men Loppen er jo meget større
Og ganske anderledes bygt;
Dens Ansigt er især saa stygt.
Du maa mig nærmere bese,
Da vil du ad den Tanke le.«
»Jeg veed ei ret, hvad jeg skal tro,
Om I er en eller I er to.
Og derfor lader jeg den Sag bero.«
Saa Stemmen lød, og Skyggen svandt.

Men oppe, høit fra Gratens Kant,
Den Sorte raabte ned: »Jeg ser, det letter
Ens Liv, naar ei man har saa stor en Fætter.«

DEN DANDSENDE PAAFUGL

For mange hundred tusind Aar tilbage,
Før Ørnen gjorde Ende paa den fri
Forfatning med sit nye Dynasti
— Samtidig med Saturns Guldalder-Dage —
Kong Guldgaas herskede som Fugledrot.
I Himmalaia havde han sit Slot,
Og det var bygt af pure Ædelstene.
Fuldmangen Skat det rummed, men tilsammen
De veied ikke op imod den ene,
Prindsesse Gylden-Gjæsling. Hendes Pris
Blev sunget i de sirligste Canzoner
Af Hofpoeterne, de Nattergale,
Og i enfoldige Folkevisetoner
Den feiredes bestandig ligervis
Af allehaande Vandrende, som Stære,
Drosler og Finker, saa at Borgersale
Paa Klippetop og Hytter smaa i Dale
Tidlig og sent gjenlød af hendes Ære.

Da nu den Jomfru sexten Somre fyldte,
Kong Guldgaas overveied, at han skyldte
Sin Datter nu at sørge for at finde
En Mand, der værdig var at ægte hende

Og arve, naar han selv gik Støvets Gang,
(Som Guldet selv maa gaa) Guldgaasekronen,
Bestige stolt ved hendes Side Thronen
Og herske over Alt, hvad Vinger svang,
— Naar Flyvefiske, Flagermus og Drager
Samt alle Slags Insekter man undtager.

Thi gav han Ordre flux til sin Herold,
Den strubestærke Hane, lydt at gale
Paa alle Hjørner af Paladsets Vold,
Og derpaa melde med pathetisk Tale,
At nu var Gylden-Gjæsling giftefærdig,
Og at enhver, der ansaae sig for værdig
Til hendes Haand og agtede at fri,
Om Nytaarsmorgen skulde give Møde
Paa Kongens Slot, den gyldne Gaasesti.

Og Nytaar kom — men uden Morgenrøde.
Man mærked neppe, at en Sol oprandt —
I saadan Mængde kom fra hver en Kant
De Fugle flyvende, at deres Sky
Fordunkled den og gjorde Festens Gry,
Der vilde være gylden, graa som Bly.
Men da den Lag for Lag sig havde sænket
Og Solen kunde bryde frem med Magt,
Belysende de Skarer, som fordunkled
Den nylig — da de Alle nu blev bænket
Og kom til Ro: — I Guder, hvilken Pragt!
Man vidste ei, naar Blikket svæved over
Forsamlingen, paa hvilken Kant det funkled
Mest blændende: Her Guld- og Sølv-Fasaner,
Og andre brune, som af indisk Kobber,

Ibenholtsorte og snehvide Svaner,
Paradisfuglene med Straalesvands
Og Vingefjer som buende Raketter;
Vildgaasen, prangende som Kongens Fætter
I en forførende metallisk Glands;
En Mandarinand, der var mindre kry
Af al sin Stads end af det gode Ry,
Der havde længst i dens Familie hjemme,
For alle ægteskabelige Dyder;
Det sikrer den Kong Guldgaas' vise Stemme,
Om end Prindsesse Gyldengjæslings Blik
— Der ved det Ydre sig letsindig fryder —
Til mange Andre mere venlig skeler,
Fornemlig til en prægtig Duerik,
Der lapset dreier sig: indigoblaa
Med irisfarvet Bryst. Se hist de smaa
Kolibrier, lutter vingede Juveler!
For deres Lidenhed at bøde paa,
De have her i Mængde givet Møde.
Græsgrønne Papegøier, rosenrøde
Flamingoer — hvo nævner vel dem Alle?
Kun Adam, troer jeg, mægtede at kalde
Dem hver især ved Navn. Dog dette maa
Bemærkes: prægtigst var en indisk Paa.
Da den med Værdighed i Kredsen traadte,
Almindelig Bevægelse forraadte,
Hvad Indtryk paa Forsamlingen den øved.
Opmuntret derved længer ei den tøved
Med Slæbets Vifte langsomt ud at slaa;
Da hørtes der en Bifaldsmumlen gaa
Igjennem Mængden. Majestætisk feied
Den Grunden, medens skelende den saae,
At mangen Kind rundt om blev bleg og gul

Af Nid; — og nu sit hele Farvehjul,
Med de utallige Argusøine paa,
Den reiste, og idet den snildt sig dreied,
Lod den dets Glands i Solen rigtig spille.

Til Konning Guldgaas hvisked da den lille
Prindsesse: »Pa! ham maa du la'e mig faa!«
Men Kongen tyssede og svared værdig:
»Vent lidt, min Putte! vi er ikke færdig!«

Hvad mellem Fa'er og Datter foregik
Blev ikke skjult for Spradebassens Blik.
Den tænkte smidskende: »Ah ha! man smeder
Mens Jernet gløder! Ved mit Ydre har
Jeg vundet alt den lille søde Nar.
Nu skal hun lære mine Færdigheder
At kjende, til hun ei kan se og sandse
For idel sød Forlibelse og beder
Saa bønlig, at Kong Guldgaas gi'er sig strax.«
Som tænkt, saa gjort: den gav sig til at dandse.
Med sirlige Pas og Vendinger den traadte —
Som til uhørligt Tonespil — en Slags
Adstadig Menuet eller Gavotte.
Rundt om i Kredsen kom der Røre: man
Beundred, men man undredes især,
Og Meningen var delt; thi Alle maatte
Indrømme, at han dandsed godt. »Men kan
Det kaldes smagfuldt,« spurgte Nogle — »her,
Hvor han som Beiler staar, at øve Sligt,
Der paa et Hofbal var helt priseligt?«
Paafuglen, der nu hørte rundt omkring

Saa megen Hvisken, kom da ret i Aande:
I livligere Takt med allehaande
Ret vovede og kuriøse Spring
Den dandsed og i kjække Hvirvelsving
Sig snurred rundt. I Kredsen var der Mange,
Der raabte »Bravo;« Andre, som var bange,
At dette snart gik over Stregen, lod
En Hyssen høre, og de Allerfleste
Lo. — Selve Dandsemestren derimod,
Berust af Selvbehag — som for det meste
Det gaar — tog hip som hap for gode Vare'
Og lod den sidste Trevl af Anstand fare.
Bestandig vildere omkring den sprang,
Det blev tilsidst en formelig Cancan
— Bevægelser, som ses i *bal mabille.*
Da viste der sig mangt letfærdigt Smil
Hos løse Fugle, der ei kunde dy
Sig længer, thi Naturen gjennembrød
Hoftugten, og i Kredsen Tonen skifted;
En Spurv endog sin Gadevise pifted.
Men Gyldengjæsling, denne Jomfru bly
Og ærbar, saae til Side og blev rød
— Et herligt Syn, som naar ved Alpegiød
Af Rosenskjæret Gletscherguld tilsløres.
Den frække Dandser nød det: »Hun forføres
Alt af min Kunst! hun holder ikke ud
At se mig længer, rødmer og maa vende
Sig bort: — nu gjælder det til Gavns at tænde
Attraaens Flamme hos min søde Brud!«
Hvorpaa den hopped med saa ublu Lader,
At flux Prindsessen reiste sig: »Min Fader!
O før mig bort fra dette fæle Syn.«
Op stod Kong Guldgaas da med rynket Bryn:

»Drabanter! jager denne frække Nar
Fra Hove bort, hvor ei han hjemme har
Med sine Lader fra en Dandsebod!«

Da flygted Junker Paa med Skam og lod
Bedrøvet hænge de forpjudskede Fjedre:
»Hvi vilde jeg min gode Sag forbedre!«

FISKEN OG DENS VIV

PAA kryds og tvers om i en Dam
Et Par Foreller lystig svam.
Hun var saa glat og trind om Liv,
Og synlig nok var Hannen meget
Forelsket i sin unge Viv,
Der lokked ham og flyede ham.
De havde længe sammen leget
I saadant kjærligt Tidsfordriv,
Og svømmed nu af alle Kræfter,
Hun forrest og han lige efter,
Langs med en Marmormur, der randed
Den klare Dam. Da saae hun tæt
Foran sig pludselig et Net,
Der trak sig tvers igjennem Vandet,
Og hvor et Hul kun aabent stod,
Som just hun styred lige mod.

Flux tænkte hun: »Hvad skal jeg gjøre?
Hvorledes skal jeg vare ham?
Forelsket op over begge Øre,
Han kan ei sandse, kan ei høre,
Og hvis jeg standser, vil han skam
Os begge ind i Garnet støde,

Hvor vi for Kokkens Kniv maa bløde.
Os begge ei jeg redde kan,
Farvel for evig, stakkels Mand!«

Som tænkt (med kvind'lig Hurtighed)
Saa gjort. Hun dreied af og gled
Til Siden, hvorpaa Hannen foer
Hovedkuls lige lukt i Nettet.

Snart efter paa den tørre Jord
Blandt andre fangne Fisk den spjætted.
Ynkelig jamred sig den Arme;
En Sten sig maatte vel forbarme,
Men ikke saa en gammel Karpe,
Der var saa mosgroet som en Sten.
Denne dens Sidemand med skarpe
Haansord udskammed den: »Forel!
Hvad skal nu *det* til? Sikken En!
Fornedre sig ved Suk og Spræl,
Fordi man snart skal slaaes ihjel.
Da vi jo allesammen Gud
en Død er skyldig, som vi sige,
Saa vær en Mand! se Døden lige
I Ansigtet som jeg og ti.«
Hvorpaa Forellen svared: »Hvi
Skal ei min Klage bryde ud?
Dog tro blot ikke, det er selve
Døden, der faar mig til at skjælve.
Nei, Tanken om min søde Viv
Mer end Bekymring for mit Liv
Mig plager nu. Hvad maa hun tænke,
Da jeg i denne skjulte Snare
Saa sporløst pludselig forsvandt?

Ak, mon hun troer, at fuld af Rænke
Og Svig jeg har ladt hende fare,
Fordi en Skjønnere jeg fandt?
O, denne Tanke, nu at være
Miskjendt af hende, som jeg lod
Mit Liv for, glad, med freidigt Mod —
Den kan jeg ikke rolig bære!
Den er mig bittrere, end om
Jeg hundredfold af Dage kom.«
Da saa den klaged, Karpen svared:
»Længst kunde jeg dig have sparet
For denne Sorg, min gode Ven,
Om før jeg havde anet den.
Thi du maa vide, at jeg laa
Just hildet fast med mine Gjæller
I Garnets Masker, da jeg saae
Jer komme, I forliebte Fæller,
Og styre i den sikre Død.
Da blev hun Garnet vaer med et,
Ret for sig. I de skjønne Træk
Kjæmpede Kjærlighed med Skræk; —
Hun turde ikke standse midt
I Farten, rask besluttet brød
Hun af sin Kaas, til Side gled hun
Og til din Skjæbne overlod
Med Sorg hun dig, som jeg forstod.
Hvor du er henne nu, det veed hun.
Ei mistænkt døer du, men begrædt
Af hende. Trøst dig nu ved det.«

»O grumme Trøst!« — udbrød med Graad
Forellen — »som jeg ei begjæred!
Hvor meget bittrere er du

End den Fortvivlelse har været,
For hvilken du vil skaffe Raad!
Hvor var jeg lykkelig tilmode
I Forhold til, hvad jeg er nu,
Da intet-anende jeg troede,
Hun elsked mig af al sin Hu,
Og frygted kun, at min Forsvinden
Blev misforstaaet af Veninden.
Saa har hun ei engang forsøgt
At frelse mig, af ussel Frygt
For selv at sætte sig i Fare!
Mens jeg — o, dersom hun laa hildet
I den forræderiske Snare,
Ret aldrig havde jeg da villet
Mit eget Liv endnu bevare,
Var løbet i det fæle Vod,
Blot for at dele hendes Lod.
Nu, elskovstomme Liv, far hen!
Kom Død, min sidste, bedste Ven!

NUNC PLUAT
(GAMMEL DEVISE)

Og Ørnen vaagned af sin Slummer.
I Middagslyset var den sovet ind,
Da Luften var saa hed og lummer.
Nu hvirvlede en heftig Uveirsvind
Fra Klippegrunden op den løse Sne,
Og der var mørkt af Skyerne, hvis Net
Hang sodgraat ned rundt om, saa lavt og tæt,
At ingen hvide Tinder var at se,
Hvor ellers deres stolte Krone løfted
Sig festlig mod det dybe Himmelblaa.
Omskabt ukjendelig Stenørken laa.
Tvivlraadig, standset paa en Klippeblok,
Den flygtige Gemse sky mod Vinden snøfted,
Og gjennem Luften foer en mægtig Flok
Af sorte Fugle, Blade lig, løsrevne
Af Blæsten og i Hvirvel fremad drevne.
Da fløi en Grib forbi og raabte: »Hei,
Hr. Fætter! der er ingen Tid at spilde!
Kom, følg mig hurtig, før det er for silde,
Og vær du glad, at du har truffet mig!
En prægtig Hule veed jeg, ganske nær
Herved. Det bliver snart et Herrens Veir;
Men hvad! Ulykken er jo ikke større!
Derinde har vi vort jo paa det Tørre.«

Og videre den hasted, stolt fordi
Dens kongelige Slægtning nu var i
Dens Følge.

Ørnen værdigede ei
At følge blot den med et Blik paa Vei.
Opad sit hvasse Øienpar den retted
Mod Skyen, bredte ud sit Vingefang
Og skaged sine Fjedre, før den letted
Og steg med stærke Vingeslag, der sang
Som Buestrenge synge, lige lukt
I Uveirsmørket op med lodret Flugt.
Det sortned om den alt til begge Sider;
Forneden dunkelt, mørkest dog forvoven,
Som om fra nu af gjennem alle Tider
Et Nattemørke skulde ruge der,
Ukjendt med Stjernernes og Maanens Skjær.
Dog opad, opad styrede forvoven
Den kjække Flyver, kløvende iblinde
Det fugtige Mulm, som gjennem Havets Nat
En Dykker nedad farer for en Skat
Af Perler, fæstnet paa dets Bund, at vinde.
Da var det pludselig, som om der laa
Et Mørke mindre trykkende end før
Paa Ørneøiets opadvendte Hinde.
Det var ei mer et Bind, det blev et Slør!
Under den sort, og rundt om kun det Graa;
En Lysplet oventil, udvisket snart,
Men atter tændt, for stærkere at skinne,
En sikker Ledestjerne for dens Fart.
Det dæmrer — ja, det dages dennesinde!
Alt bliver Lys — de sidste Taager svinde,
flagrende let, som Spindelvæv, der skjælver,
I Morgenvind — og nu det dybe Blaa

Høit over den sin Himmelkuppel hvælver,
Og op mod det — rundt om — Tinde ved Tinde,
De snebedækte Bjerggiganter staa;
Velkjendte Venner: hist den spidse Kegle,
Den skarpe Kam, Sadlen, den lange Aas;
Nu har den Landemærker og kan seile
Hvorhen det lyster den at sætte Kaas.

Og Ørnen skued ned, hvor Taagehavet
Under sin hvide Masse dybt begraved
Den grønne Alp og Menneskenes Egne.
Høilydt den gjælded; en Fanfare lig
Klang triumferende det skarpe Skrig,
Gjentaget ekkotunget allevegne: —
Nu kan det regne!

DEN EVIGE SNE

NED over Bjergets Side,
Dér føg den tætte Sne.
Ret som en Sukkertop at se
Var oventil den hvide
Høitinde, og forneden stod
En Bjergskov, lavt men fyldig groet.

Og Sneen raabte, mens den faldt,
Til den der laa deroppe:
»Hvad skal det sige, at du alt
Vil hisset Farten stoppe?
Og lægger nu saa mindelig
Dig dèr til Borgeleie,
Hvor Vindene evindelig
Har deres vilde Veie,
Og kun den haarde Sten
Saa koldt modtager En?

Frisk op! følg med!
Et herligt Sted
Til Hvile alt mig lokker!
Du saae dog vist
Bjergskoven hist?

Did hvirvle mine Flokker.
Den kalder mig lydt-brusende;
Med tusind Gange Tusinde
Grantoppe vinker den: Kom hid!
Den er saa grøn, som jeg er hvid,
Vi vil hinanden klæde.
O, skjønne Tid!
O, aldrig kjendte Glæde,
Naar i dens Favn jeg hviler snart.
Kom, del min Lykke, følg min Fart!«

Da svared det fra Gratens Kant:
»Vel sandt!
Du vælger mere blød og lun
Din Rede
Dernede.
Men jeg er den, man kalder
Den evige Sne. Som Svanedun,
Saa blød og dog saa fast og skjær,
Med tindrende Krystaller,
Som nu — imens du falder —
Du skuer mig, jeg hviler her,
Naar klumpet, haard, plettet og graa,
Du neppe kan dig selv forstaa.
Og tidt i stille Maaneskjær,
Naar alle Tinder tindre
I Krone-Krands
Med Glimmer-Glands,
Som tændt af tusind Vintre:
Da svæve »salige Jomfruer« frem,
Som fødte Maanestraaler dem.
En Alfedands
De træde paa mit Tæppe,

Saa let paa Taa,
Et Fodspor ser man neppe,
Og intet Aftryk, hvor de laa,
De hvide Hynder gjemmer
Af deres Ætherlemmer.

Saaledes hviler jeg her endnu,
Naar du
Opløst og smudsig flyder
I Byens trange Gyder.«

GJENNEM SKOVEN

MANGE Verster vidt til alle Sider
Strækker Skoven sig i Dæmringsstunden.
Naar en Høg fra Tykningen sig hæver,
Stiger høit og hænger paa sit spændte
Vingepar, for i det sidste Dagslys
Hungrig Nadverbytte sig at søge —
Ser den Skoven, Intet uden Skoven.
Skyggemørk dens Cirkelrand sig runder,
Og den fylder hele Horisonten;
Tæt som Mos, der Mosetuer dækker,
Bølger bort den over Dal og Bakker;
Længer fremme skiller Træ fra Træ sig —
Brede Fyrrekroner, spidse Graner,
Hist en Egelund, hvis Bronceblade
Hvirvler mellem Sneens hvide Flokker
I den blygraa Luft, og her en Gruppe
Slanke Birke, hvor de lange Vidier
Stødvis løftes flagrende af Blæsten,
Medens deres Stammer synes danned'
Af den hvide Sne, de dukker op af.
Sne forneden dækker Græs og Grønsvær;
Dynget op i tykke, bløde Puder
Tynger den de lange Granegrene
Ned mod Driven, der om Stammen ligger

Skyllet op, ret som en Brændingsbølge,
Stivnet, mens sin Kam til Fald den krummed.
Nyfældt, skjær, uplettet, glat og mere
Hvid end Hermelin dens Tæppe bredes
overalt ensformig ud — undtagen,
Hvor en Rudel Vildt med spidse Hove
Rev den op, og hvor i langlig Stribe
Slædekjælkers Furepar sig bugter.

Hurtig glider Slæden frem; det flinke
Trespand jager — fra dets Hove flyver
Sneens Klumper, og den hvide Aande
Som en lille Sky i Luften hænger.
Under Aagets høie Gaffelbue
Løber Traveren med opreist Hoved,
Øiet ruller sky, de blodigrøde,
Spilte Næseboer mod Vinden snøfte,
Medens Sidehestene, med Nakken
Nedadkrummet, følger den i Firspring.
Tyk og kluntet i sin mørke Kaftan
Sidder Kusken med de strakte Arme,
Linerne om begge Haandled snoede,
Og han mumler i sit Skjæg, hvor Isen
Klumper sig i tindrende Krystaller —
Mumler, raaber, synger til sit Trespand: —

»Sorte Duer, mine sorte Duer!
Flyver, hvad I kan, og trættes ikke!
Lang er Skoven, lang er Vinternatten,
Mørk er Vinternatten, mørk er Skoven,
Storm og Snefog trækker op med Natten,
Og i Skoven er der mange Ulve.«

Men den Reisende, tilbagelænet
I den lave Agestol — Pelskraven
Smøget op om Ørene, og Huen
Trukket ned i Panden — skotter frygtsomt
Ud i Skoven, hvor det hurtig mørknes;
Og han mindes gysende de mange
Æventyr om Røvere og Trolde,
Spøgelser og Vilddyr — Sagn og Sange,
Dem han hørte alt i Barnestuen . . .
Det er Nat — saa dunkelt, at det ikke
Synes muligt, det kan mørknes mere;
Neppe Træ fra Træ langs Veien skjelnes,
Kun et samlet Mørke suser om ham.
Da — tilhøire — er det muligt? Lys —
Mange Smaalys, som fra Hytteruder —
Ligger der en Landsby midt i Skoven?
Hurtig reiser han sig, pikker Kusken
Manende paa Skuldren: — »Se dog, Ivan!
Lad os kjøre hen, hvor disse mange
Lys er tændt — dér vil vi finde Husly!«
Dog den gamle, skoverfarne Ivan
Ryster Tømmerne og endnu mere
Fremadbøiet raaber han tilbage
Over Skuldren: — »Herre, hold for Guds Skyld
Bøssen rede! — det er Ulveøine.«

Jeg veed en Skov, den Alle skal igjennem.
Men Nogle kommer i dens Udkant kun,
Om Vaaren — skjære blot et Hjørne af,
Hvor der er aabent, lyst af Birk og Bøg,
Muntert og levende af Fuglekvidder.
Og Andre reise tværs igjennem Skoven

Ved Sommertid, naar Dagene er lange,
Og Maanen tager fat, hvor Solen slap.
Da skal det kunne lykkes En og Anden
Med hurtigt Spand at slippe gjennem, uden
At lære Skovens Mørkegru at kjende,
Saa hele Farten er en festlig Leg —
Hvis det er sandt; man siger det er hændt.
De Fleste kjøre gjennem den om Vintren,
Og midtveis falder Nattemørket paa.
Da tænder Skoven sine egne Lys;
Det tindrer gjennem Grenenettet, gjæstfrit
Indbydende til dog at standse lidt
Den vilde Fart, at dreie af fra Veien
Og spænde fra og bede, nydende
Hvad Hjertelaget i en Hytte byder:
En simpel Kveldskost og en opredt Seng,
Hvor man kan drømme Nattens Farer bort
Fortrøstende paa bedre Timers Gry —

Hold Bøssen rede! det er Ulveøine.

MYTHOLOGISK

Et Æsel var Professor blevet
I Asinologi med Bi-
Fag Hippo- og Anthropologi,
Og saadan slutted Professoren
Inledningsforelæsningen
(Man havde sig om Pladsen revet): —

Æslet er, som De ser, det næsten
Ganske umiddelbare Billed
Af det Guddommelige.
Af lavere Natur er Hesten.
Og Mennesket er saa at sige
Formidlende imellem begge stillet,
Et Forhold, som jo ogsaa vore
Fortræffelige Myther saare
Anskuelig føre os for Øie: —
Naar Mennesket og Hesten sammenføie
Sig til een Skikkelse, hvad som bekjendt
I *Species Centaurus* jo er hændt,
Er Overkroppen — Hovedsagen —
Fra Menneskefiguren tagen,
Og Hesten giver Bugen, Ben og Bagen.
Naar Mand og Æsel derimod forbindes,
En Combination, som ogsaa findes,

Skjøndt rigtignok af den man har
Kun et eneste Exemplar,
Hint Phantasiens høist subtile Barn,
Titanias Elsker, Rendegarn: —
Er Hovedet fra Æslet hentet,
Hvortil en Menneskekrop afgiver Postamentet.

I næste Time, mine Herrer, vil
Vi altsaa nu gaa over til
Guddommens Væsen at betragte,
Saavidt dets evige Straaleglands
Kan bryde sig i vor Forstands-
Kategoriers slebne Prisme,
Idet vi agte
At undgaa al flad Asinomorphisme.

PIGEN OG SVALERNE

DEN lune Aftenluft er fyldt
Af Myggesurren og Svalekvidder,
Og i en gammel Husgavl, hvor
Om Bindingsværket, solforgyldt,
Sig Vinens Ranker frodig snoer:
Dèr, ved det aabne Vindue sidder
Et Pigebarn. En solbrændt Arm
Hun støtter mod den brede Karm,
Og mens de blanke Tænder bide
I et forsvarligt Smørrebrød,
Hun sender Blikket ud saa vide
Mod Solnedgangens Purpurglød,
Der hænger over Bjergelide
Og bræmmer Valnødtræets Løv.
Hun ser i Luften Myggesværme
Som Støtter staa af gyldent Støv,
Og følger Svalerne, der nærme
Og fjerne sig, stige og dale
Og stryge pibende forbi
Med Vingebuer og kløftet Hale.
Og sukkende af Hjertens Grund
I sine Tanker siger hun: —

›Ak, hvem der bare var som I!
Hvor lykkelig' er disse Fugle!

Saadan en sød og munter Svale,
Den arbeider ei den mindste Smule —
Den flyver kun! Dens hele Liv
Er luftig, lystig Tidsfordriv!
Men en af os maa sidde inde
I Stuen Dagen lang og spinde,
Som var man bunden fast til Stolen.
Blot det at sidde her og se
Dem tumle sig i Aftensolen,
Gjør En saa glad, at man maa le.
Skjøndt naar jeg tænker paa *deres* Glæde
Og min, saa maa jeg næsten græde.
Jeg troer, jeg gjør det allerede.«

Men Svalerne, mens de forbi
Hinanden jage, kvidre de: —

»Se hende der! hun har det godt!
Se bare! hun behøver blot
At stikke Maden ind i Munden!
Det er dog skammeligt i Grunden,
At Nogle har det Alt saa nemt
Og Andre er til Slid bestemt!
Hvad Vingekraft maa vi forbruge,
For et Par magre Myg at sluge!
For hver en eneste Bid vi tage,
Vi næsten Livet af os jage —
Hun nyder sine gode Dage:
Ja, der er Nogle, der har Held!«

Imidlertid gik Solen ned
Og sagde: »Nu God Nat, og Fred

Med eder Alle! Sov nu vel,
I Svaler smaa i eders Reder,
Og du, o Pigelil, i Kamret!
Sov sødt og glem, hvad I har jamret,
Hvad jeg i Kveld har hørt af eder,
Og hørt Gud veed hvor mangen Gang,
Fra Slot og Hytte, By og Vang.
Fra først jeg tændte Verdens Flamme
Var Livets Vexelraab det samme;
Og til i evig Nat den slukkes,
Vil eders Suk af Alle sukkes.

FANGEN OG MYGGEN

Blandt alle Fangehullerne, der fandtes
i denne Verden, som Prinds Hamleth alt
Og mange Andre har et Fængsel kaldt,
De allerværste, siger man, er de,
Som Dogeborgen rummer. Selv en Dantes
Utrættelige Marterphantasi
Har ingen værre Elementer fundet,
Da over Helvedsfængslerne han grunded,
End de, der fæstned gjennem alle Tider
Blykamrenes bedrøvelige Ry.
En Hede, der som Gift i Blodet svider,
Udruger Somren under Tagets Bly,
Der saa om Vintren atter giver Ly
Til Frost, som gjennem Marv og Knogler bider.

I et af disse Kamre sad en Fange
Af fin lombardisk Slægt, en vakker Knøs,
Der havde slaaet sig en Smule løs
Paa Carbonaridømmets Overdrev,
Saa Tante Østerrig var bleven bange,
Og han deroppe indlogeret blev.
Det var ved Vintertid, og i de lange
Graa Timer, som kjedsommelig han frøs
Sig gjennem, havde Signor Silvio
En Ven, som dog var ringe nok min Tro;

Det var en Myg — af Somrens store Hær
En sidste Marodeur, der overvintred.
Han fik den efterhaanden mere kjær,
End Nogen, troer jeg, mægter sig at tænke,
Der ikke selv bar Ensomhedens Lænke,
Hvis Tryk dens Selskab nu en Smule lindred.
Den var dog allenfalds et Levevæsen,
Og i den Del af Dogernes Palai
Man bliver med sin Omgang lidet kræsen.
Han skaaned ikke blot det sølle Kræ,
Men blotted mangen Gang sin Arm og lod
Den suge ret og fylde rødt med Blod
Sin Krops Balon. Naar tøvende den hæved
Sig nu med denne Balast, der udkræved
Dens Vingers fulde Kraft, og tumlet om,
Usikker som en drukken Mand, da lo —
Dèr hvor der sjelden les! — ung Silvio.

Saa led da Vintren. Vaar og Sommer kom,
Og stedse mere steilt paa Blytags-Dækket
Faldt Solens Straaler brændende og klægged
En Hede ud, der blev en værre Plage
End Kulden i de mørke Vinterdage;
— Med den i Følge kom der snart en Mylder
Af giftige Lagunemyg, der stak
Den stakkels Fange, saa hans hele Krop,
Forstukket og forkradset, svulmed op,
Som om den var besat med Edderbylder
Og fyldt med Feberblod. Angstsveden sprak
Af Panden frem, naar en af Sværmen svirred
Tæt ved ham, og med stive Blikke stirred
Han om sig. Men om Natten værgeløs
Han rullede sig stønnende og gjøs,

Ja skreg lydt som i Vanvid mangen Gang,
Naar ved hans Øre pibende det sang
I Kredse, der bestandig nærmed sig.

»Fordømte Dyr!« han raabte — har mon *jeg*
Af *eder* sligt fortjent! Veed I da ei,
At da der var i Vintertiden her
En enlig Myg, som uden alt Besvær
Jeg kunde have dræbt — ak, at jeg ikke
Har gjort det, mens jeg kunde, for tilvisse
Det er dens Kuld og Afkom alle disse,
Der pine mig! Jeg Taabe skaaned den!
Tidt blotted jeg min Arm og lod den stikke,
Til Næring gav jeg den mit varme Blod
I Kulden — ikke som et Dyr behandled
Jeg den, men som en Kammerat, en Ven,
Der var ved Trolddom til en Myg forvandlet.
Jeg mente næstendels, at den forstod,
Hvad jeg fortalte. O, hvis du er end
I Live her og hører mine Ord —
Forgaa af Skam og Blu! thi vist jeg troer,
At aldrig Nogen end paa Jorden led
Under saa sort en Utaknemlighed!«

Saaledes klaged Signor Silvio.
Men da, som Verden senere har set,
— saasandt den kjender Silvio Pellico —
Den unge Mand i Fængslet var Poet,
Og den Slags Drømmere den Evne jo
Besidde fremfor Andre, at fornemme
Med mystisk Sands Naturens egen Stemme,
Selv naar den taler mod vor Egenlyst

(Som i sædvanlig Drøm en fremmed Røst
Tidt kraftig siger os imod, ja skammer
Os ud, endog den fra vort Indre stammer): —
Saa hørte nu den fangne Arme-Synder
Fra Myggesværmens Vingelyd, der summed
I Nattens Mulm ensformig gjennem Rummet,
En Stemme sondre sig, som En der nynner
Til dæmpet Strenge-Accompagnement.
Tilsidst han skjelned Ordene.

Den sang: —
»Du skaaned mig — af idel Godhed mon?
O nei! din Ensomhed fordrev jeg kun.
Vi stikke dig — er det af Grumhed — nei!
Vor Føde søge vi, din Smerte ei.
Du var ei god i hvad der syntes godt,
I hvad der synes ondt er vi ei onde.
Saa mødes vi; vor Forskjel *synes* blot;
Og vore Liv dybt i et Samliv bunde.«

LAUDATOR TEMPORIS ACTI

I et Museums Sale,
Om Midienatten slet,
Begyndte lydt at tale
Et Ichthyosaur-Skelet.

»O, hvilke Former, skjæmmed'
Af sen og ussel Stil,
Omgive her saa fremmed
Mig ensomme Fossil!

Jeg kan ei længer sove —
I Drømme har jeg hørt
De Padderokkeskove
Suse saa dybt og tørt.

Saa lydt som Tordenskraldet
Mastodontens Trompet
Imellem Bjerge gjalded.
Brunstig og kampberedt

Den gjennem Sumpen traved
Med jordskjælvstunge Skridt,
Som Brændingsskum paa Havet
Dens Tænder lyste hvidt.

Jer klinger det som Fabel,
I Smaa, der mødtes her:
Dens frygtelige Snabel
Oprykked Kjæmpetræer.

Svaneøglen sit Ho'ede
Fra Bølgen strakte op
Og græssed hvad der groede
Paa Forbjergets Top.

Flagermusvingede Drager
Formørked Himlens Rum,
Jeg selv og mine Mager
Slog Dybets Salt i Skum.

Hvor mat er Verden vorden,
Som da var ung og fro!
Kjæmper var da paa Jorden,
Hvor nu kun Dverge bo!«

Den tav. Helt dybt den sukked
Og saae sig bistert om;
Var der Nogen her, der mugged?
Dog intet Svar der kom,

Skjøndt mangen Snude drog sig
I Tavshed vantro skjæv.
Da rømmed i en Krog sig
En nyudstoppet Ræv.

Uvant med Kamferdunsten,
Sex Gange først den nøs,
Og saa med Talekunsten
Saalunde lagde løs:

»Tillad mig, at jeg spærrer
Min Gavflab op paa *vor*
Tids Vegne her: — De Herrer,
Hvad tog de sig egentlig for?«

»Hvad vi den Gang bedreve« —
Lød Fiskeøglens Røst —
»De Stakler, som *nu* leve,
At vide det har Lyst!

Om Sligt jeg sagde dennem,
De fatted ei et Ord.«
Den lo; det runged gjennem
Den lange Corridor.

Men da dens Skoggerlatter
Langt borte døde hen,
Begyndte Ræven atter: —
»Forsøg det dog, min Ven!«

»Nu vel! I usle, svage
Afkom af Oldinge-Blod,
Fornem en Kjæmpesage
Fra Verdens Ungdoms-Mod!

Vi hungred overmaade
Med en Urappetit.
Hinanden op vi aade
Og levned grumme lidt.

Dog Han og Hun tilsammen,
Naar Parringstiden kom,
Det er den største Gammen
Jeg veed at melde om.

Frem krøb et Kuld af Unger,
De voxed og blev kry.
Med dem begyndte Hunger
Og Brunst forfra paany.«

»Og det var saa det Hele,«
I Skjægget Ræven lo.
Øglen tog til at skele: —
»Er det ei nok monstro?«

»Aa jo, ret overveiet«,
— Og Ræven smilte bredt: —
»Da det ikke er for meget,
Og heller ei for lidt.

Jeg ser, at Livet skifter
Kostume nu og da:
For det selv og dets Bedrifter
Gjør det hverken til eller fra.«

TEMPELÆSLET

Mod fjerne Bjerge Solen sank og fyldte
Det gamle Tempels mægtige Ruin
Med Glød og Liv; dens Lueblik forgyldte
Den patinabelagte Travertin.
Det gnistrede fra Søilerandens Skaar
Festlig, som Blus af Sølverlamper, tændt,
Før Dagens Fakkel er til Ende brændt.
En Purpur, mystisk dyb, saa jeg forstaar,
At den var selve Skyggen af den Vin,
Som flød en Gang fra Offerskaalen her,
Randt sittrende i Kannelurens Rille,
Mens Farver, liflige Gjenganger-Skjær
Af Roser visnede to tusind Aar
Forleden, monne sart som Kjærtegn spille
Om mangen pudedannet Kapitæl
Og vægtig, søilebaaren Architrav.
Og hvis der af en Hymne, længst forstummet
Fra Læber, der blev Støv og Muld, en Sjæl
Endnu kan vandre ensomt gjennem Rummet:
Da var dens Nynnen i den lette Brise,
Der strøg ind fra det stille Middelhav
Og leged med de lange svaie Straa,
Som voxed op af Gulvets sprukne Flise.
Der var saa verdensfjernt, bortgjemt; man saae

Ei andet Levevæsen fjern og nær
End blot et lille Æsel, som gik der
Nedenfor Tempeltrappen, hvor det nipped
Hvad Grønt der kunde findes hist og her,
Og da det blev en Tidsel vàr, der groede
Paa Trappen mellem Trinnene, saa tripped
Det rolig op, bed af dens Blomsterho'ede,
Og mens det sindig gav sig til at gumle
Den kryddersøde Lækkerbidsken, gloede
Det med godmodigt Tungsindsblik paa mig,
Der sad tæt ved det paa en Søiletromle.

Da sagde jeg helt sært tilmode: »Ei!
Jeg gad nok vide, hvad du tænker paa,
Langørede Enhover, musegraa
Tidselfortærer! Du gaar om saa sikker,
Som om du havde hjemme her. Du nikker?
Saa har jeg truffet det? du hører til
Paa Stedet her, hvor jeg er kun en Fremmed.
Jeg troer det gjerne, for du passer ind
I dette Tempelbilled, som jeg skjæmmed
En Stund og snart igjen forlade vil,
En flygtig Nutidsgjæst. Dit stride Skind
Ser ud, som om det kappedes i Ælde
Med disse Søilerækker, som, forvittred'
Udtynded', knækked,' strakt' i Grus, fortælle
Om svunden Glands. — Et Tempelæsel — ! —
Sittred
Dit lange Ørenpar ved dette Ord?
Fortæl mig Noget, Kjære! for jeg troer,
Du mindes Helligdommens Velmagtstid
Og *din* — forlængst, da Lykken var jer blid,
Den er os alle blid en Gang, og *én*

Gang kun — Resten er Vemod eller værre!
Ser du den krandseklædt paa Festens Dag
Og Nat saa lys som Dagen? Er Silen,
Den skikkelige men lidt tunge Herre,
Bragt med Besvær til Sæde paa din Bag?
Han spænder om din Bug de krumme Ben,
Og støttet af to store Bacchantinder
Han ler og taber Drikkeskaalen ør.
Bukkebenspaner, med de røde Kinder
Udspilte, blæse Fløitens Dobbeltrør
Og trippe til i Takt; Bacchanter rave,
Svingende Parderskind og Thyrsusstave,
Satyrer springe let Sikinnisdandsen,
Og smaa Panisker trække dig i Svandsen.
Du hører Evoeraab og drukken Latter,
Ser hundred Faklers grelle Harpixlys
Og høit paa Gyldenkarmen Dionys
Favnende Kretas fagre Kongedatter,
Og styrende sit springske Pantherspand.
Ak, hvor er Ariadne? hvor er han,
Der skjænked gavmild Glædens Luevin
Udover Verden, saa Begeistringsrusen
Gik fra Panisken til Tragediemusen?
Hans Alter styrtet, Templet en Ruin!
Selv din Silen er ikke mer ilive.
Guder gaa bort, men Æslerne de blive — —

Jeg tav, og mine Drømmetanker vandred
Paa deres gamle Vis, Gud veed hvorhen.
Da endelig jeg saae mig om igjen,
Hvor var da Tempelbilledet forandret!
Bag Rækken af de mørke Søilestammer
Den aftenlige Himmel stod i Flammer —

Et Offerbaal, som Solen smelted i —
Og blaa som indlagt Lapislazuli
Laa Søileskygger over gyldne Fliser.
Et prægtigt Skue! men hvorledes priser
Jeg værdig Tempelæslet, som det der
Stod ganske tæt ved mig i Glorieskjæret,
Dets Pels som Kolchis' Vædderskind — især
Det overmægtig store Ørenpar
Saa luende forgyldt i Spidsen var,
Som Midas', tænker jeg, maa have været,
Naar han med alchymistisk Magerhaand
Har kløet det. Det var Æselslægtens Aand,
Ikke et enkelt Dyr, der for mig stod;
Og ærefrygtsindgydende Uhygge
Igjennem mig med hellig Gysen gik,
For evige Mysteriers Skumringsskygge
Og Dæmringslys var inderst i det Blik,
Det fæsted paa mig spørgende — det lod
Vel end saa listelig, som om det gumled,
Men tydelig jeg hørte, hvor det mumled:

»Og hvem er du, der spørger? en Poet
Der drømmer som paa Slump snart Falsk snart Sandt?
Eller En, der mindes, hvad han længst har seet,
Og troer, han drømmer? var du en Bacchant,
Mysterie-indviet Thyrsussvinger?
Hvi spørger du forfængelig? hvi bringer
Du mig til Spørgsmaal, saa forfængelige
Som disse, og til Svar, som Lidet sige?
Spørgsmaal og Svar om mig og dig, om hvad
Der skilt i Tid og Rum maa følges ad.
Er ikke den, der ser, en evig Seer,

Og hvad han skuer evige Ideer,
Stofskiftende? Hvad gjør saa tusind Aar,
Dengang og nu, imorgen og igaar?«

Saaledes talte viselig den Graa.
Jeg lytted og jeg grubled. Da jeg saae
Mig om igjen, var Farvetrylleriet
Forsvundet — Templet var en smuk Ruin,
Mit Æsel var — for al Mystik befriet —
Et sølle Asen kun, der søgte sig
Lidt Græs langs Søileplinterne, og jeg
Var en Turist, der gik at drikke Vin
Og spise Aftensmad i Osteriet.

DE TO DRAGER

I.

DET var paa Fælledsmarken, lige
Udenfor Byens gamle Port,
Der var der stort
Staahei af Drenge, der lod Drager stige.
Man saae der alle Slags — fra dem
Der, hjemmegjort,
Af Spanskrør, Seilgarn og Karduspapir,
Fornøie Smaafolks Børn, til slige
Vidundere med ildrød Bræm
Og gylden Svands samt luftig Sir
Af Silkebaand, med Træværk fint lakeret,
I alle Maader kunstig udstaferet,
Som de, hvem Kjøbelysten stikker,
Kan faa i Torvets Pragtboutikker. —
I denne Skare var der en især,
Der tildrog sig Opmærksomheden,
Ikke ved Glands og synligt Pengeværd
— Vel var den smykket, men dog ret beskeden —
Nei, ved sin Flyvekunst, der lod
De andre samtlig langt tilbage —
Guldskinnende saavel som simple —
I Kraft og Elegance; hvor forstod
Den ikke med sin Tifods-Svands at vimple!
I brede Sving fløi denne kjække Drage
Tilveirs, men blev saa staaende med et

I Luften, rykked sig til Side lidt
Og pludselig, som dukked den med Panden
Ind under en usynlig Hindring — Fanden
Maa vide, hvad der stak den! — se hvor let
Den nu skjød op som en Raket!
Naar dens Bevægelser man saae,
Man vilde næsten sværge paa,
At den et Indre havde haft —
En egen Sjæl, en Villieskraft,
Som med Bevidsthed alting styred
Og valgte omsorgsfuld dens Bane.
Men hvad vel Ingen kunde ane,
Det var at Legetøis-Uhyret
Var overtydet selv derom.

Hvor er den nu? af Syne kom
Den os — saa maa vi for at spore
Den op hist i det dybe Blaa,
Lade vort Blik forsigtig gaa
Tilveirs med en af disse Snore,
Der vindes op af Barnehænder;
Og det med den, der netop ender
Her hos Borgmesterens Georg,
Hvis Pralen lydt forkynder: han
Er dette Unders Eiermand.

Hvad nu? — ak ja! saa nær ved Sorg
Er Jublens Bo! — med et forvoldtes
Der det, som styrtede den Stoltes
Hovmod i Støvet saare brat: —
Om nu det var, fordi deroppe
Blæsten tog altfor voldsomt fat,

Samt muligt, at
Den Snor, der skulde Farten stoppe,
Var ikke ganske fri for Brøst,
Hvad heller — som vor Drage mente —
En indre Vildskab, Frihedslyst
Og eventyrlig Trang forente
Sig for at sprænge vante Baand
Og farte om paa egen Haand:
Nok er det, Dragen rev sig løs.

Fortvivlet saae den stakkels Knøs,
Hvordan den mer og mer forsvandt,
Og raabte, mens hans Taare randt
Paa de fortrukne Jammertræk:
Draco er væk! —
Da nylig just den lille Mand
Var med Latinen bunden an,
Og dette Legetøi var kjøbt
Hans Flid til Løn, saa havde han
Med dette Navn sin Yndling døbt; —
Han monne det fra Grammatikken tage,
Tredie Deklination, *draco* — en Drage.

II.

UNG Draco nød sin Frihed nu, den kaarne.
Den fløi henover Byens Spir og Taarne,
Veirhanerne til Spot, de dumme Fugle,
Som dreied sig for Vinden paa en Stang
Men ikke kunde flyve — blot en Smule!
Helt ellevild den selv i Luften sprang,
Stod snart paa Hovedet og snart paa Halen,
Og fløi med mange lunefulde Sving
Tilhøire og tilvenstre langs ad Dalen,
Hvor den beundred mange nye Ting
— Skove og Smaabyer, Kirker, Borge, Baade
Og Broer — og morede sig overmaade.

Imedens skifted Dalen Karakter,
Idet den sammensnevrede sig mer
Og mer, indtil den syntes ganske lukt.
Der gabed den imøde nu en Slugt
Af mørke, steile Klipper indemuret,
Hvorfra den Flod, der rolig gjennemfløđ
Den hele Dal, sig skummende fremskjød,
Et Vilddyr lig, som bryder ud af Buret.

Om det nu kom sig af, at Blæsten ei
Som før fandt længer Plads at tumle sig

Med Svinkeærinder hid og did og glemme
Sin Kurs og lade ret, som var den hjemme,
Men sammentrængt blev presset ind med Magt
Fra Dalens Kjedel i den Klippe-Trakt,
Hvor den kom stedse mer og mer i Klemme —
Hvad heller, som ung Draco mente selv,
De mørke Klipper og den vilde Elv
Vakte dens Sands for øde Fjeldnatur
(Der hidtil havde taget sig en Lur),
Saa den med glad Beslutning i den klamme,
Ugjæstfri Bjergkløft *á la* Urner-Loch
Nu styred ind og over Sten og Stok
Foer fremad — Resultatet er det samme.
Som sagt, den fløi
Hvad Tøiet kunde holde (for den var
Af Sirtsestøi
Og ikke af Papir), et Timepar
Fløi med, og stedse vildere blev Farten,
Og stedse vildere den Blæst, der bar den,
Og stedse snevrere til begge Sider
Og høiere stod Klipperne. Omsider
Den følte sig en Smule mat;
Vel muligt, at
Den Taage, der fra Fosseskummet
Steg op og fyldte hele Rummet
Og drypped ned ad alle Klippeflader
Og havde gjort den længst saa sjadsket som en
Klud —
At *den* var saadan Matheds Grund; vi lader
Det dog staa hen. At hvile lidt den lysted
Og fandt i denne Trang sig trøstet,
Da ret som plantet paa dens Bud
I Stenens Revne en forkommen Gran,
Helt naaleløs, en kummerlig Kumpan,

De tørre Grene strakte mod den ud
Ret paa dens Vei, som om den raabte »stands!«
Glad smuttede den ind,
Hvor flere Grene gafled sig, og snoede
Behændig flux om Stammen fast sin Svands,
For ikke af den altfor kaade Vind,
At rives fra sit Sæde ned, det gode.

III.

DER sad den nu; hvor vildt, hvor mørkt var Alt!
Høit mured sig den sortegraa Basalt;
Langs i dens trange Klippekorridor
Lyste forneden Fossens hvide Spor,
Og oventil en smal og takket Strimmel
Skinnende Luft. Men tæt ved, buespændt
Fra Fjeld til Fjeld, hang mellem Elv og Himmel
En Bro i evig Regn, støvagtig sendt
Op om den fra et Vandfalds vilde Kog;
Forvittret, grøn af Græs og Mos og Skimmel,
Den bar brøstfældig paa sit smalle Aag
En Sti, der ængstlig krøb langs Klipperanden,
Fra Kløftens ene Side til den anden.

Dog underligst af Alt i dette Øde,
En Hule var, der gabed den imøde
Et Stenkast borte kun; bestandig trængte
Dens Blik didind, hvor en forvirret Mængde
Af Drypstenspiller snart i Mulm forsvandt;
En Tid lang famled Blikket som iblinde,
Men da det blev til Mørket bedre vant,
Den skjelned Noget, som laa bunket op
Og rullet sammen tykt og tungt derinde.
Det ligned, syntes den, en mægtig Krop.

Men midt i den bemærked den — og gyste
Derved — et sælsomt Dobbeltskjær, der lyste
Pludselig op og atter sluktes brat,
Saa Hulen hylledes i dobbelt Nat —
Det var som blev der pustet til en Glød —
Dertil en Lyd som af en Prusten lød.

Nu stirred den først rigtig, og med stor
Bestyrtelse opdaged den tilsidst:
Hint Dobbeltlys kom fra to Næseboer,
Hvorfor den sluttede, at ganske vist
De hørte til et Hoved, og der var
Vel sagtens ogsaa nok et Ørenpar,
Som kunde høre den, ifald den lod
Sin Stemme lyde. Samlende sit Mod
Den raabte, skjøndt den frygted fast et Svar
At faa: »Hei, du derinde! hvem er du?«
Det lysned stærkere end før, da nu
— Som naar man aabner lidt for Ovnens Lem —
Et fodbredt Gab sig lukked op paa Klem,
Med Stød- og Huggetænder gruelig
Palissaderet, og lod luelig
En Røst gaa frem og bringe Svar tilbage:
»Jeg er den store Drage.«

Da lo ung Draco haansk og kjæk:
»Hvad bilder du dig ind, din Gjæk!
Det maa jeg sige! saadan en gammel
Ækel Tingest, muggen og graa,
Der sagtens en Snes Aar itræk
Paa et Loft eller i en Kjælder laa
Blandt andet daarligt Tøi og Skrammel!

Den store Drage — hvo kjender ei ham?
Du Pralhals! gid du faa Last og Skam!

Den store Drage, den store Drage —
Ham priser jeg ydmyg alle Dage!
Han svæver uendelig vingebred
Fra Evighed og til Evighed
I Himlens krystallene Sale;
Hans Kam den luer med Solens Glød,
Hans Vinger har Gryets Rosenlød,
Af Stjerner saa er hans Hale.

›Os Drager, hvordan vi end er stillet
I Livet, om af Karduspapir
Eller Silke — med eller uden Sir —
Os alle skabte han i sit Billed.
Saa skabte han og de Drenge smaa,
At de skulde os til Haande gaa,
Føre os ud og lade os stige,
Naar det er Solskin og Blæst tillige;
Thi Vinden lod han blive til,
At den skal hjælpe os did vi vil.

›Mig hjalp den hid; men tro blot ei,
At Fartens Maal er her hos dig!
Ja, var du saa sandt den store Drage,
Som du er en Skryder uden Mage: —
Til ham, til ham gaar vist min Vei,
Naar endt paa Jord er mine Dage —
O, maatte han mig imodtage,
Og kjende mig for værdig til

I Glandsen af hans Farvespil,
At kredse evig om og være
Med i den store Himmeldands,
Logrende salig til hans Ære,
Selv med en liden Stjernesvands.«

IV.

Den havde kvædet knap tilende
Sin Lovsang, før der viste sig
En sælsom Skikkelse derhenne,
Hvor neppe synlig Passets Vei
Om Klippens skarpe Hjørne bøied.
Helt stramt og ubekvemt sad Tøiet
For En, der skulde langveis gaa —:
Thi det var Jern fra Top til Taa,
Og kun en Fjerbusk, tung af Væde,
Hang slatten ned fra Hjelmens Kam.
En Landse — ei just af de spæde —
Som Bjergstok tappert tjente ham.
Nu monne han behjertet træde
Paa Broen ud (blot ei den brast
Under saa mange Skibpunds Last!);
Fra Hjelmens Næb, der stod paa Klem,
Udgik, som fra sit rette Hjem,
En Malmrøst:

»Bæst fra Helveds Dyb,
Djævel blandt Dyr, fordømte Kryb,
Som her i denne skumle Hule,
Hvorfra jeg hører grant dit Snøft,
Din eddersvulne Krop mon skjule,
Og gjorde denne arme Kløft

Saa ganske øde og forladt!
Her skridted før hovsikker Mule
Belæsset med Levantens Skat;
Med Vandringstav og Muslinghat
Den Pilegrim paa bare Ben
Fromt traadte disse nøgne Sten.
Dog nu er Timen kommen nær,
Som skal befri ved Ridderhaand
Pasveien for dens Plageaand.
Flyv ud til Kamp, at du maa finde
For dette vievand-sprængte Spær
En Død, som du har ingensinde
Fortjent, dit lede Mareminde!
Men har du Liv og Lemmer kjær,
Kryb frem og slik min Fod og vær
Mig underdanig! Lænkebunden
Du skal da følge mig, som Hunden
Sin Herre Jægeren. Jeg fører
Dig til en Borg, min Skat tilhører,
Og binder dig ved Porten der.
Naar jeg er fjernt i Ledingsfærd,
Skal du min Dame tro bevogte,
At Ingen kommer hende nær.
Men er jeg færdig med at togte
Og sidder hos den stolte Viv,
Da løser jeg til Tidsfordriv,
Naar Solen smiler til os ned,
Din Lænkes Ring fra Borgeled
Og lader dig i Luften svinge
Din Øglekrop paa stækket Vinge.
Selv staar den Skjønne høit paa Svalen;
Din Stigen, Faren-om og Dalen
Fremlokker hendes søde Smil;
Du svæver, naar hun byder »hvil!«

Men spyer du først en Ildregn brav,
Som hvor et Fyrværk brændes af,
Mens Halen som en Snog sig ringler:
I hvide Hænder glad hun klapper,
Og velbehagelig du snapper
Det Sukkerbrød, de Kommenskringler,
Hun kaster i dit aabne Gab.
Saa kom da ud til Fangenskab
Eller til Kamp og Bratdød — vælg!«

V.

HA! hvilket Tordenbrøl mon runge
Som Svar fra Hulens sorte Svælg,
Hvoraf et Lyn, en Flammetunge,
Slog spillende med broddet Brand
Ud mod den gjæve Riddersmand,
Der omsigtsfuld, dog ei forskrækket,
Trak sig fra Broens Aas tilbage
Til Stien, hvor af Klippens Mur
I Kamp han havde Ryggen dækket.
Da saae han alt den lede Drage,
Der nu var faret af sit Bur
Og baskende i Kløften hang,
Der til hans Lykke var saa trang,
At Vingerne, lig Smakke-Seil
Af groft og smudsigt Sække-Dreil,
Der mangle Blæst for fyldt' at svulme,
Tungt folded' skrabed snart mod en,
Snart mod en anden Klippesten,
Og savned Rum for deres Rækkefang.

Som naar paa Essen Gløder ulme,
Og Blæsebælgen, sat i Gang

Af Smeden, stønnende udvider
De sodbelagte Lædersider
Og puster op med stort Umag
Først Røg og saa den klare Flamme,
Jernets Betvinger: — just paa samme
Maade ved hvert et Vingeslag
Der Damp og lyse Luer foer
Af Bæstets Gab og Næseboer,
Saa Ridderens de barske Bryn
Blev svedne af, og næsten skoldet
Han havde mistet vist sit Syn,
Hvis ikke hurtig han med Skjoldet
Sig havde dækket. Men forinden
Han kunde sunde sig, var Fjenden
Ham alt paa Livet; da han tog
Sit Tempo udi Agt og jog
Det hvasse Spyd didind, hvor Huden
Imellem Bryst og Forben uden
Skjælpandser var. Af Smerte brølte
Utydsket, da det Vunden følte;
Og da sin Landse ud han drog,
Ned i den hvide Skumfos plumped
Det Edderblod — begsort og klumpet.

Flux ændred Dragen sin Taktik:
Med mer Forsigtighed den gik
Tilværks; og lurende den hang,
Beredt sit Angreb at forny —
En lynild-ladet Tordensky.
Da nu vor Helt for anden Gang
Med dristig Arm sin Landse svang,
Den hvasse Odd ei længer trængte
I Dragekroppen seirig ind,

Kun Vingens Flagermuse-Skind
I flere Lag den gjennemflængte
Og hildtes i den tunge Fold,
Mens Kloen fik i Skaftet Hold.
Et Par Minutter vel de brødes,
Til Ridderen gav slip for ei
I Fossehvirvlen ned at stødes
Fra Klippen og gaa samme Vei,
Som raslende hans Landsestage
Fra Sten til Sten nu hørtes tage.

Flux vilde da den lumske Drage
Det gunstige Øieblik udnytte:
Som Falken støder paa sit Bytte
Den styrted mod den brave Knøs,
Hvem den jo troede værgeløs —
Pyt! Dyrendalen allerede
Var faret blinkende af Skede
Og skar igjennem mer end Rummet,
Hvad Dragen havde snart fornummet: —
Dens høire Pote nu forsand
Afhug den drabelige Mand.
Et saadant Brøl, som det der bares
Af Ekko gjennem Kløften ud,
Var hørt af Ingen, siden Ares,
Den vaabenkjære Grækergud,
Paa Troias Slette saaret blev
Og brølte, som Homer beskrev.
Berust af Edderblodet øved
Hans Riddersværd Bedrifter end:
En Blok af haard Basalt det kløved,
Og buldrende man hørte den
Fra Skrænt til Skrænt mod Dybet springe.

Da hinked Dragen paa een Vinge
— Den anden hang nu Las i Las —
Fra Valen bort, gjort klog af Skade:
Slig Leg var den for dyr en Spas.
Vor Ridder, ei tilsinds at lade
Den slippe for saa billigt Kjøb,
Helt hastig ud paa Broen løb;
Da pludselig sig Dragen vendte
Og, samlende sin sidste Kraft,
En saadan Strøm af Eddersaft
Og lavaagtige Gløder sendte
Ud mod sin Fjende, at han ør
Og blændet veg et Skridt og tren
Hvor Broens Rand var mere skjør:
Der løsnede sig brat en Sten;
Han vakled, raabte høit »Marie,
Madonna, hjelp!« og styrted lige
Paa Ho'edet ned. Da havde Dragen,
Fast saa behændig som forslagen,
Alt kastet sig derned og naaede
Ham just, da Fossens hvide Fraade
Slog sammen om ham som en frisk
Og kjølig Grav — ak, at saa tapper
En Stridsmand ei i den fandt Ro!
Men nei — thi som en Maage snapper
Fra Bølgetoppen bort en Fisk
Og stiger med den i sin Klo: —
Saaledes steg med den af Heden
Og Faldet sandseløse Helt
Den Lindorm op, hvor Dragereden
I Hulens Dyb, som før er meldt,
Indbød til uforstyrret Hvile.
Ankommen tog den til at spile
Sit Gab helt dragemæssig op

Og hvad der i dens matte Krop
Tilbage var af Damp og Glød
Over sit Bytte ud den gjød,
Saa Ridderlegemet — Gud Fader
Bevare hver, der gjør sin Pligt,
For saadan Død! — i sine Plader
Som i en Gryde nu blev stegt:
Hvorpaa med knasende Behag
Den aad det Hele — Kjød, Jernskinner
Og Knogler (kun hos Drager finder
Saa haard en Ret fornøden Smag);
Den fraadsed som en Jaguar,
Der sig en Flodkrebs fanget har.

VI.

DA raabte Draco fra sin Gran:
»Du gamle store Hule-Drage!
Tilgiv mig Daare, om du kan,
At ved det første Syn min svage
Og uopklarede Forstand
Din Storhed ei at fatte mægted
Og følte ei, hvor nær beslægtet
Jeg er med dig! Da jeg blev stillet
Saa brat foran mit bedre Billed,
Dets ugjenkjendte store Træk
Bortstødte mig, indjog mig Skræk.
O Skam, o Blu! hvad var det for
En Aand, jeg hidtil kaldte vor?
Med spraglet Spraddebasseskrud
Høit i en Kuppelsal i Himlen
At svæve for at ta'e sig ud
Og nyde Pris og Lov af Vrimlen —
Er det monstro at kalde Liv
Og dragemæssigt Tidsfordriv?
O nei! blandt skumle Klippemure
I Hulens mugne Dyb at lure
Og fare ud til Skræk og Gru,
Til blodig Dyst, til morderisk Kamp —
Med Næb og Kløer og Ild og Damp —
Det ser jeg klart som Dagen nu,

Er hvad der sømmer sig en Drage.
Ja, naar jeg tænker ret tilbage,
Har jeg en skjult, dybt-indre Trang
Til saadant Væsen altid næret.
Jeg veed jo, hvor det voldsomt gjæred
I mig, naar jeg saa mangen Gang
Fra Byens Fælled steg i Veiret
Og Drengen med en vigtig Mine
Viklede op sin lange Line
Og rykked i den, naar jeg svang
Mig altfor høit, mens hans Cousine
Stod hos og baade skreg og lo,
Ja peged Fingre med min Tro
Ad mine Spring og Saltomortaler:
Just som vi nylig hørte jo
Hin høist bespottelige Praler
True dig med: — han vilde føre
Dig til Cousinens Hus og gjøre
Dig til et Legetøi, til hendes
Tidkort og Moro. O, jeg mindes
Det vel: tidt blev jeg grum og vred;
Det lysted mig at styrte ned
Og sluge til Cousinens Sorg
Borgmestrens elleveaars Georg
Med samt hans Harnisk, gjort af Pap,
Hans Træsværd og hans Læderbælte.
Ak, hvi adlød jeg ei hin Helte-
Røst i min Sjæl? Jeg tænker knap,
Han havde mer Besvær mig voldet,
End denne Jernmand, som du skolded
Og tyggede og aad — saa vidt
Jeg veed med megen Appetit —
Forvoldte dig. Min Ungdoms Feil
Jeg ser i dit Exempels Speil.

Din Ildnatur i mig jeg kjender,
Den ulmer ikke mer, den brænder!«

Nu var det vel den indre Glød,
Der ud i synlig Flamme brød;
Men delvis kom det ogsaa af,
At da den store Drage gav
Saa megen Ild og Edder fra sig,
En liden Gnist fandt paa at ta'e sig
Den Frihed ugenert at sætte
I Dracos Hale sig tilrette.
Der havde den kun ulmet smaat,
Da Tøiet var saa sjadsket vaadt,
Men havde dog, lidt efter lidt,
Sig gjennem hele Svandsen aadt.
Og da det netop nu med et
Tog til at blæse dygtig op,
Og der i Fyrens Sirtseskrop
Var mere Næringsstof at hente,
Blev denne Glød til aaben Brand;
Saa Draco havde Ret, da han
Høilydt sin Ildnatur bekjendte,
Alt mens han flink til Aske brændte.

Men i sin Hules Enebo
Den gamle Drage laa og lo.

ANDEN BOG.

LEGENDEFABLER

FRA

VEST OG ØST

ST. ANTONIUS' FISKE-PRÆDIKEN.

I.

ANTONIUS fra Padua
I hellig Vrede bort nu fra
De døve Menneskebørn sig vendte
Og vandred did, hvor Adria
Hvidt langs den gule Sandkyst brændte
Og med en dyb Indigoblaa
Sin Kimingskreds langs Himlen spændte.
Ud paa en tanghængt Klippesten,
Der midt i Bølgebruset laa,
Som paa en Prædikestol han tren;
Da gik den Skumdands brat istaa
For ei at væde hellige Ben;
Saa længe kun endnu det skvætted
Paa Stenen op, til af hans Fod
Stadstøvet var fuldstændig tvættet,
Hvorefter han paa tør Grund stod.
Den friske Søvind dog utrættet
End blæste hannem hart imod,
Rev Kappen af ham fast og lod
Hans tynde Haar forviltret flagre
Og røved ham hans Aandedræt.
Da hæved han sin faste-magre,
Sin Under-stærke Haand — og ret
Som Vand der koger over Gryden
Og svides bort paa Ovnens Plade:

Saaledes her langs ad den flade,
Sandede Kyst med sagte Syden
Svandt bort den stolte Skumkaskade,
Og Tordenen af Søens Bryden
Rulled kun fjernt og svagt, skjøndt længe,
Lig Klang af tusind dybe Strenge,
Der sprang i Hundredvis, indtil
Forstummet var det ganske Spil.
Men for hans Mund, som aabned sig
Til Tale, vendte Vinden om —
En Kriger lig, der vover ei
At nærme sig den Helligdom,
Fra hvis Portal i hvide Klæder
En stille Procession udtræder.

Mens Havet standsed trindt sit Brus,
Saa talte St. Antonius:

»O kommer hid og Øre laaner —
Skjøndt ydre Øre ej jer gaves —
I, der saa vidt som Søen blaaner,
I, der saa dybt som disse Haves
Uloddelige Bund er sænket,
Fik eders Bolig maalt og skjænket
Af Skaberen den fjerde Dag.
Thi han, der skabtes paa den sjette —
Ei med et enkelt Skaberord,
Men formet ud med stort Umag
I Herrens Billede af Jord,
(Som udaf fugtigt Ler Giudette
I Lucca former snildt en Mand,
Dog uden Liv og Aande) — han,

Der burde være just den rette
Til Herrens Ord at imodtage
Med sine Øren, sin Forstand:
Han monne det forstokket vrage,
Ja fræk med Skrig og Skraal forjage
Den Herrens Træl, der drog om Land
Og dette Ord til Mængden bød.
Thi skjænkes Jer, der Havets Skjød
Befolker, nu det Livsens Brød,
O, kommer hid for det at smage!
Og du, Almægtige! du gjøre
Til Sandhed nu, hvad skammeligt
Opløiet blev i gammelt Digt
— Til verdslig Kunst Folk at forføre —
Af Hedninger i Grækerland
Om Amphion, den Spillemand,
At naar han legte paa sin Lire,
Da kom de Dyr paa alle fire
Fra Marken, Bjerget, Lunden, Vænget
Og lytted til hans Musica —
Hvorved de anede endda,
Som i et Drømmesyn forvrænget,
Hvad ved din Almagt nu skal ske
Dit Ord til Lov og Pris.«

Og se,
Han havde knap talt ud, da kom
Der Liv og Røre rundtenom
det Bassin, der bølgeløst
Sig halvkredsformet monne brede,
Som hvor man Olie har øst
At dæmpe Bølgegangens Vrede.
Det var, som boblede det nede-

Fra op; saa viste sig derude
En Hale hist og her en Snude;
Snart rørte sig en vever Finne,
Snart saaes de blanke Skjæl at skinne,
Nu sprang der helt af Vandet op
En mægtig, krummet Fiskekrop,
Der spjætted, plumped og forsvandt,
Imens de blanke Bølgeringe
Henover Fladen langsom randt;
Og nu paa spilet Finnevinge
Fra Vandet pludselig sig hæved
En Flyvefisk og fremad svæved.
Men udenfor, hvor mørkeblaa
Med lange, skumbeklædte Toppe
De Bølger rulled end, han saae
En Hjord Delfiner lystig hoppe,
Til over denne Grændsemur,
Der reiste sig af dyb Azur
Med kridhvid Tind, i mægtigt Sæt
De foer en efter anden, ret
Som naar ved Væddeløb den sidste
Forhindring tages med »Halløi« —
Saa ivrig de mod Maalet fløi,
For ei det mindste Kny at miste.
Thi skjøndt det ellers er Musikken,
De kloge Dyr forstaar sig paa,
Saa vilde de dog ei forsmaa
At nyde ogsaa Rhetoriken,
Der ikke havde produceret —
Saa vidt vi veed — sig paa en Strand
Fra den Dag af i Grækenland,
Da Demosthénes promovered
Med Sten i Mund (som Morgenstund
Har Guld) med Havet og med Blæsten

Til Opponenter. — Mon der var
I Vente fler? det syntes næsten;
Thi langsmed Horisontens Kreds
Der steg i Veiret vel en Snes
Om ikke flere Springvandspar
Og syntes langsomt frem at glide,
Lysende klart, krystalne hvide,
Mod Himlens violette Dunst.
Vist ingen hydroteknisk Mester
Fremtrylled ved en Keisers Fester
Saa glimrende Fontænekunst.
Det var det store Havdybs Hvaler,
Den vaade Verdens Elefanter
(Som Haien er dens Tigerkat
Fra Tangens slimede Junglekrat) —
De kom nu alt fra alle Kanter
Skumpidskende med deres Haler
Det stride Vand af fulde Kræfter
Og gjorde vel halvhundred Knob
I Timen, helt forslugne efter
Lig deres Stammefader, der
I Biblen — i dens Bog om Job —
Helt ærefuldt erindret er,
At gaa med en Prophet i Mave.

II.

SAALUNDE selv fra fjerne Have
fornemme Gjæster styred hid.
Men foran blev imidlertid
Alt Vandet fyldt helt myldertæt
Med Fiskekrop ved Fiskekrop,
Som hvor et Bundgarn drages op; —
Kun at St. Peders Fiskedræt,
Hvor underfuld dens Rigdom end
Har været, Intet var mod den,
Som gjorde fast vor Helgen bange
Ved første Syn og dernæst glad;
Da Ordets Garn han havde kastet
I Dybet ud, dets Børn at fange
Til Naadens store Hyttefad.
Thi hver en Slægt og Art, saa mange
Gud Herren skabte, alle hasted
De til hans Vod, og fromt han saae,
Hvordan de ved hans Fødder laa
Saa tæt som stuvede i Tønder:
Med Munden skjæv og Blikket vindt
Paa Siden helded sig en Flynder
Og syntes endnu hildet i
En skeptisk Livsphilosophi

Paa Forhaand sigende jo Pyt!
Men Silden smuttede gesvindt
Omkring, begjærlig efter Nyt,
Og vexled idelig sin Stilling.
Nysgjerrig keg den slanke Villing;
Forventningsfuld maaske, men dorsk
Flød ubevægelig en Torsk
Og lod sit Skjæg med Strømmen drive.
En gammel mosbegroet Quabbe
Forraadte ei, den var i Live.
Letsindig blinkede den rappe
Makrel, der aldrig træt kan blive.
I træge Bugtninger sig vred
Fodtykke, tifodslange Aal.
Skarptskinnende som slebet Staal
En Labrax sig i Halen bed,
Af sit antikke Ry helt vigtig.
Sanct Peders-Fisken havde rigtig
Et Mærke af Apostlens Finger,
Hvad Helgenen betragted meget
Andægtig. — Som paa spændte Vinger
Svævede Ørnen; gjennemsigtig,
Tynd som Papir Glasfisken leged
Paa Overfladen, sart og mat;
Favndybt i den lasurblaa Nat
Nedsænkt »Sømaanens« Skive aanded
Sit milde Phosphor-Lys; »Sølvbaandet«,
Changerende i Bronceskjær
Vimplede sagte hist, og der
Den rosenrøde »Flamme«, randet
Med Saphran, brændte lyst i Vandet.
Men alle disses Farvepragt
Var overdaadig sammenblandet
Og overbudt i en: — betragt

O Sanct Antonius, og giv Agt: —
Det er den kosteligste Fisk,
Der bares paa en Rigmands Disk!
Rødbarben skuer du, skjøndt ei
Saa skjøn, som den *kan* vise sig: —
Lyslevende i aaben Sø
Den skinner herlig allerede;
Men lurende at se den dø
Paa Bordet i et Kar af Glas —
Det var den fede Romers Glæde;
Udaandende dens Legem bar
Til Skue Farver, som kun Dagen
I Dødens stille Time har:
Orange, Purpur, Guld, Skarlagen
Og Blaat og Grønt lig Patina
Der slører halvt de blanke Ertser,
Samsmeltet Alt i brudte Toner,
Forlysted Gjæstens Øie da,
Før Ganen svælgede i Kjødet; —
Og tredvetusende Sestertser
— Saavel de firetusind Kroner —
Paa denne Dobbeltspas blev ødet.
Dog — det var paa vor Frelsers Tid
At sligt et Ry den havde naaet;
Snart Skjæbnen blev den mindre blid,
Nu er den længst af Mode gaaet
Og sælges til manerlig Pris, —
Hvorfor den og sandsynligvis
For Naadens Bud er mer modtage-
Lig nu end i sin Storheds Dage.

Men hys! hvad for et sælsomt Skrig
Er det, som nu fra Dybet lyder

— En undersøisk Vrinsken lig —
Det lysner hist, som om der foer
Fra Havets Bund en Meteor,
Og gjennem Vandets Blaanen bryder
En uforlignelig Umbrine; —
Sin Glans af fugtigt Perlemoer
Den soler, alt imens den gloer
Paa Barben med fornærmet Mine.
Den kunde sagtens ikke taale
At hin blev rost saa stærkt, og vil
Nu vise, at dens Farvespil
Med hins kan magelig sig maale,
Hvem' længst den monne overstraale
I Pengeværd — i Rom især,
Hvor den er nu i høiest Mode.
Ja, havde man den fangen der,
Man vilde hugge af dens Ho'ede
Og paa et gyldent Fad det lægge
Og sætte Fadet paa en Baare
Med gyldenfryndset Purpurdække
Og til en stolt Conservatore
Paa Capitolium det bære
Med Tubeklang og al den Ære,
Som selv det bedste Hoved kan
Forlange med en sund Forstand:
Thi Laurbær fattes ikke heller,
Det hviler blødt i deres Krands.

Saa hædres, som Chronikken melder,
Umbrinen i sin Død. Vor Helgen
Fortabt i uvant Farvesvælgen
Nød alle disse Havdyrs Glands,
Der om Guds Almagt Nyt fortæller;

Thi han betænkte nu, hvor rig,
Ja ganske uudtømmelig
Paa Skjønhed Livets Kilde vælder.
Dernæst hans Blik, af Skjønhed mættet,
Sig mod det Underlige retted:
Sælsomme Væsner, ja endog
Frastødende og grimme, — dog
Høist underholdende — paa al
Hans Fatteevne lagde nu
Beslag. Han saae med Lyst og Gru
Barokke Phantasi-Indfald
Af Skaberlunet, der har gjemt
Til Dybet just sin bedste Skjemt.
Af alle underlige Fisk
Var talrigst mødt den sære Rokke,
Som overalt i hele Skokke
Man saae: med Hoved som en Pidsk
Og Kroppen som et fladt Kvadrat,
Utallige i Slægt og Art
De vrimled der i hvert Format,
De mindste som et Blad i Qvart,
Som Væggen af et Hus de Større,
Der for at bringes paa det Tørre
Behøver mange Hestespand,
Der trække alt, hvad trækkes kan.
Der, hvor de mindste Rokker flød,
En sagte, arrig Knurren lød:
Knurhanen var det, pandebred
Og rød af Utaalmodighed
Den demonstrered hele Tiden.
En Ulk der var, en ganske liden,
I ottekantet Pantser, knubbet
Og puklet, Munden som en Tud,
Saae stridbar og forsoren ud;

Dog blev den let til Side skubbet
Af Koffertfisken — klodset, styg
Bar denne paa sin brede Ryg
Lig Elephantens Pantsertaarn
En formidabel Pyramide.
Havdjævlen, hæslig og uvorn,
Skulede vredt og vilde bide
Omkring sig, rasende, fordi
Man havde fra dens Dynd, hvori
Den lurede paa Havsens Bund,
Lokket den op, her, hvor der kun
Var klart Vand — ei for dens Bestik —
Og saa en Mand, hvis milde Blik
Fasttryllede dens frygtelige
Tandhvasse Gab med Fangeflige,
Der som et Ormebundt sig snoede
— Et Skjæg som et Medusahaar.
Ved Siden af den vildt sig kroede
Det mønjerøde Drageho'ede
Med Hængelapper, Kam og Horn,
Mens truende som En, der spaar
Dem Ondt, der træde den for nær,
Rygfinnens giftige lange Torn
Den reiste. I det Hele taget
Var denne Gruppe Smaafolk plaget
Af Nykker og desuden mer
Eller mindre af en saare knubbet
Ja umedgjørlig Karakter,
Saa at de sikkert helst var sluppet
For Præstens fromme Ord at høre
— Men det lod sig nu ikke gjøre.

III.

DER var en Gruppe modsat *den*
— der hørte Kjæmperokken hen —,
En Klub, hvor man sig ikke morer,
Af tavse, stolte Matadorer,
Som alle maalte deres femten
Til tyve Fod; med Værdighed
De strakte sig, og paa dem bed
Ei bedske Ord, ei heller Skjemten,
Det saae man allerede, førend
Hver enkelt af dem fik bebudet
Sit Tankesæt. Der laa nu Støhren
Med Ho'edet skjoldedækt, spidssnudet,
Det ene Øie fornemt lukket,
Den lille Mund til Side trukket,
Som den, hvis skjulte Indre var
For hele Hoben Kaviar.
Som Æresvagt paa hver sin Side
Af denne gjæve Flod- og Havfisk,
Der laa en Sværdfisk og en Savfisk,
Let kjendelige paa det hvide
Stødvaaben, der fra Dyrets Snude
Stak frem som Bugspryd paa en Skude,
Og som naar Vreden koger over

Det selv i Hvalens Kjødbjerg vover
At rende ind som en Harpun.

Men størst iblandt dem var en Thun,
Hint Middelhavets ædle Dyr,
Hvis Blodbad aarlig end fornyer
Den sicilianske Vesper — næst
Assunzione Folkets Fest.
Da ser man der, hvor Bølgeranden
Brister i snehvidt Skum paa Stranden,
Halvnøgne Mænd og Kvinder, Gutter,
Piger og Børn, ja Patteglutter
(Saa vidt jeg troer), med lange Knive
Bevæbned', ret af Hjertens Lyst
Hugge og støde, flense, flenge
I Fiskene, for langt om længe
At faa dem taget helt af Live.
Det er et Syn som de barokke
Fontainer: mellem Klippeblokke
Og store Fiskekroppe, drastisk
Opdyngede, og nøgne plastisk
Formede Ben, Arme og Rygge —
Dèr sprøiter hid og did de tykke
Blodstraaler høit tilveirs og pladske
Blodrøde Bølger; mægtig baske
I Dødskamp tusind Fiskehaler,
Og Menneskene hyle, hvine
Og dandse om som Kannibaler.
Paa Kysten midlertid de fine
Sicilianere ser til;
Igjennem Kikkerten de nyder
Det folkelige Skuespil
Med al den Farvepragt, det byder,

Og den Beruselse i Blodet,
Der stiger dem saa smaat til Ho'edet,
Som om de selv var med i Legen
Og myrdede for Fode væk.

Nu vugger den sig nok saa kjæk,
Den stolte Thunfisk, med en egen
Bevægelse af Kraft og Ro.
Kun lidet nu du aner jo,
At alt de unge Piger flikke,
Det rædsomme Tonarro-Net,
Hvori du snart dog basker træt, —
Mens een, den skjønneste blandt skjønne,
Den kvikkeste iblandt de kvikke,
Med ferskendunet Kind, med rønne-
Bærrøde Læber og med Øine
Saa dybe og saa fløielsbrune,
Der spille sødt, med kjælent Lune
Til Knøsen — ham, der staar ved Baaden —
Saa flinkt bevæger sine nøgne
Arme — to Slanger, smidig-slanke —
(O ve! jeg taber næsten Traaden
Og Rimet med ved dette Syn,
Der faar mit Hjerte til at banke)
Og sliber paa et Trin den blanke
Staalkniv, der sender Lyn paa Lyn
I Solens Glød — den samme Kniv,
Som hun endnu i denne Uge
Vil overmaade tappert bruge
Til en Snes Stik, der paa dit Liv
Gjør Ende. — Hvilket Genre-Billed!
Saa skjønt som noget, der blev stillet
Af Maleren paa Staffeli

Og opkjøbt af et Galleri!
Saa lystig er Tilværelsen,
Saa smuk og malerik — for *den,*
Der ganske rolig den betragter
Og ikke hildes fast deri,
Som du i Nættet, og er bleven
Som du til Knivens Od forskreven.

Og derfor, gode Thun! o lyt
Til Naadens Stemme og benyt
Det dyrebare Øieblik,
Som Fiskeverdnen skjænket fik,
Da denne fromme Dyreven
Fra Byen gik til Stranden hen: —
At om dit Legem offres end,
Din Sjæl maa i et Liv forklares
Hvor — dersom Præsten præker ret —
Der findes ei Tonarro-Net
(St. Peders, som vel opbevares
Deroppe, var af simplere Art)
Og hvor de sicilianske Piger
— De af dem da, der ei tog Fart
Til Helved — efter hvad man siger,
Har faaet Englevinger paa
Og Fiskerglæder plat forsmaa.

IV.

TYS! vil han tale allerede?
Ja, Gjæsterne er vel tilstede.
Dog nei, — vel staar hans Mund paa Klem,
Men Ordet kommer ikke frem.
Et utaalmodigt Blik han retter
Halvt spørgende paa Fiskemassen
— Som Skolemestren ser paa Klassen; —
Bedst, at den Uro først sig sætter!

Hvad er dens Grund? de laa jo alt
Saa stille der, saa lutter Øre!
Og nu de pludselig sig røre,
Som om en Sten iblandt dem faldt!
Med ængstlig Hast de villig vige
Midtveis til Side, og en lige
Kanal har aabnet sig, vel fem
Fod bred, som gravet ud . . . For hvem?
Se der den Fisk, som glider frem
Midt i den — kun en liden een,
Blaastribet, formet som en Ten
Og neppe nok en Fod i Længden.
Hvor kan den imponere Mængden

Saa stærkt, at man gjør Plads for *den*
Og det en saadan Plads, hvor alle
De andre gjør sig ganske smalle
Og ydmyg sammenpresser sig?
Hvem er det da? Piloten kalde
De den og veed, at den i Hyre
Er fast som Lods hos en, der ei
Kan spøges med, den frygtelige
Sørøver, den forslugne Hai.

Rigtig — den kommer — se den styre
Sin Kurs i Kredsen ind, som i
En Havn, opfyldt af Koffardi-
Mænd seiler ind en Krigsgalei —
Et femogtyvefods Uhyre.
Dog ikke for at bryde Freden
Den kom, men lægger rolig bi.
Imidlertid paa Yderrheden
Hvalflaaden nu var ankret op,
Og i det vilde Brændingskog
Af Bølgeranden tungt sig vugged
De lange, mørke Kjæmpeskrog,
Mens af og til de sølverklare
Vandstraaler sprøited høit, som dukked
De op fra Havet selv og bare
Til Himlen Tak fra Oceanet,
Til hvilket Himlens Frelsesbud
Omsider havde Vei sig banet.

Saa var da Menigheden samlet,
Og statelig den tog sig ud.

I Tal og i Mangfoldighed
Af Kjæmpefolk og Dværge hamled
Den op med Pavens, naar han beder
Ned over *sin* Velsignelsen
Høit fra sin Loggia paa St. Peder.

Dog for Fuldstændigheden end
Der nævnes bør som Efterslet: —
Skildpadder i et Udvalg lige
Fra Kjæmpefad indtil Assiet;
Sømunkene, der sprude Blæk
omkring sig, og Polypper, slige
Formløse Klumper, der kan vide
Sig ud fra Pung til Torvesæk
Og fæle Vorte-Arme vride.
Søhesten, krummet som en Springer,
Gjort af Neptuni Schakspil-Dreier;
Conchylier, som Tritoner pleier
At tude i, naar Stormen ringer
Til Oprør; Søgræshopper, Reier
Søstjerner, Pindsvin, Krabber, Krebs —
Kort alle Slags *frutti di mare*,
Som sluges af Neapels Plebs,
samt Vandmænd, skinnende saa klare
Og regnbuespillende som Glas,
Der smeltes i Venezias
Fabrikker til en Doges Haller.
Ja, hvor et Mellemrum der var,
Flød Muslinger med aabne Skaller
Som lutter svømmende Ørenpar,

Nysgjerrig' efter at fornemme
Visdommens Ord fra hellig Stemme.

End en Forsinkelse — den sidste —
Gudstjenesten dog maatte friste.

V.

TÆT ved den store Sten, der danned
hans Præd'kestol, et lidet Næs
Skjød sig en Smule ud i Vandet.
En kummerlig, forblæst Cypress —
Fast kun en Stamme med en Skygge
Af Krone bøiet ind mod Landet —
Stod yderst der som en Vedet,
Omklamrende sit Klippestykke
Med Røddernes tætspundne Net,
Hvis Trevler sig i Søen tvætted.

Mod en af dem Antonius
Nu helt tilfældig Blikket retted,
Og maalløs af Forundring saae
Han der et ganske lille Pus,
Der gjennem Vandets Dæmringsblaa
Til Luft og gyldent Sollys sindigen,
Men ufortrøden entred op,
Som var dens Maal Cypressens Top.
Det var en Krybefisk fra Indien.
Den havde ligget i det varme
Mudder af en af Indus' Arme
Under et Lotusblad, nedsænket
I dump, nirvana-anende

Betragtning, da det manende
Opraab til Fiskene, som — krænket
Af Mennesker — hin Frelsens Mand
Lod udgaa, vakte den paa Stand,
Saa denne indadvendte Drømmer
Sig manded op til dristig Sport
Og blev til en Distance-Svømmer
Af eventyrlig høi Rekord,
Som aldrig var noteret end.
Da med Forbrug af sin Formues
Yderste Kraft det lykkes den
At krybe over Land ved Suez —
Saa den med stor Profit slap fra
Omveien syd om Afrika —
Den naaede vel betids til Stevnet;
Men ikke mindste Plads var levnet!
Slet ingen Ting den kunde se
Og høre heller ei maaske.
Fortvivlet dykked den — da fandt den
En trevlet Rod og sagde: stig
Til Veirs, saa naaer du det minsandten!

Som sagt, saa gjort. Der sad nu Kræet
Zachæus lig i Morbærtræet,
Dog mest sin egen Ahne lig,
Da han, totusind Aar forleden,
Sad i et Banjantræ, hvor Buddha
Paa Hug var leiret underneden.
Det er de samme Øine, nu da
De Sanct Antonius betragte —
De samme klare Perler smaa —
Og heller ei er, hvad de saae,
For saa forskjelligt just at agte.
Var Kappen gul — er Kutten graa,

Det kommer ei paa Skindet an;
Og Helligheden er, hvordan
Den end er klædt, det samme Under,
Som ingen Klogskab fuldt udgrunder.
Saa at tilsidst man spørge kan,
Om saadan et Par tusind Aar
Nu ogsaa virkelig forslaar
Til en Forskjellighed at sætte,
Hvor vi det evig Ene gjætte —
Hvad heller vi bør se deri
Samsaras tomme Gøgleri. —

VI.

Dog — til vor Prædikant tilbage,
som nu for Alvor fat vil tage.
Thi hellig Anton, den Guds Mand,
Slog ud med Haanden og begyndte.

Veltalende han dem forkyndte,
Hvorledes Skaberen, da han
Først havde Himmel skabt og Jord
Alene ved sin Almagts Ord,
Paa Jorden mellem Land og Vand
Skilsmisse satte og lod Grønt
Og Urter, Planter, allehaande
Buske og Træ'r beklæde skjønt
Det faste Land og gro og aande
Med poret Løv den klare Luft
Og blande den med Blomsterduft.
Men dybt i Havets dunkle Flod,
Hvor Lyset kun er som en Drøm
Om Lys, hvor Vind og Luft er Strøm
Og Vand — der nedenunder lod
Han slimet Søgræs finde Grøde,
Bladløse Træer purpurrøde

Og haardere end Marmelstene
I Klippegrunden fæste Rod
Og Tangen milevidt forgrene
Sit brune Vildnis. Paa hans Bud
Fløi dernæst alle Fugle ud
Og kredsed lystig under Himlen;
Paa Jorden myldred alskens Kryb
Frem ved hans Vink, mens Fiskevrimlen
Svam gladelig i Havets Dyb.
Og alting skete paa en Studs —
Fuldvoxne var de der — thi Guds
Almægtige Villie kræver ingen
Tid eller Leilighed: — den vil,
Og, hvad den tænker, det er til,
Og intet Andet. Fuglevingen
Slaar sine Slagfjer ud og svæver,
Og Fiskefinnen leger væver
I Strømmen, og i Støvet snoer
Sig Øglen frem med slimet Spor,
Hver paa sin Vis og hver især
fuldkommen, helstøbt — som om *den*
Alene var Bevægelsen,
Og Intet fjernt og Intet nær'
Sig kunde blot det mindste røre
Uden *dens* Kraft i sig at føre.
Og det med Rette: thi enhver,
Endog det mindste Kreatur,
Er selv Guds Villie, ubeskaaren,
Og er som Livets Arving baaren;
Ja, kunde Kjødets Skillemur
Med evigt Blik det gjennemskue —
Hvad vilde da dets Livsmod kue?
Ei Rummet stænged som et Bur,
Ei Fremtid gaves, det at true!

Hvi skulde det for Andre grue?
Thi i det ganske Verdensrund
Det intet Fremmed fik at se.
Hvorfor det er i Sandhed kun
Vor egen Røst af Hjertens Grund,
Naar tillidsfuldt i Lyst og Ve
Vi sige fromt: »Guds Villie ske!»

Et Øieblik han standsed her,
Ei for at øge den Effekt,
Hvorpaa en Taler lægger Vægt,
Og heller ikke for sit Veir
At trække — det var overflødig;
Men mer og mer tildrog sig hans
Opmærksomhed den store Hai,
Der ved at vifte med sin Svands
— Som om den logrede ærbødig —
Var kommen alt ham ganske nær
(Sin Plads veg jo for den enhver)
Tiltrukken aabenbart magnetisk
Af ham, der talte saa prophetisk,
Og laa og lyttede med sær
Andægtighed: — af fromt Begjær
Den ligesom var halvveis daanet,
Og laa paa Siden som et Vrag
— Helt overvældet. For en Dag
Kom nu dens Bug, der hvidlig blaaned,
Hvori dens Mund stod halvveis aaben
Som i en salig mystisk Maaben
(Kan hænde ogsaa netop stemt
Til kraftig Hallelùja-Raaben)
Og viste af sin stærke Vaaben-
Besætning et Par tusind Tænder;

Mens med det ene Øie klemt
Lidt sammen — ret som naar en Kjender
Et gammelt Kunstværk ta'er i Skjøn —
Over sin brede Snude hen
Den skeled til vor fromme Ven.

Og denne folded sine Hænder
Og bad en stille Takkebøn
Til Gud, som havde aabenbaret
Sin Magt og underfuldt opklaret
Endog de dorske Havdyrs Sands
Og Sind, saa den, der af dem alle
Var vildest — Menneskeæderen,
Som bange Søfolk kalde den —
Det værste Bæst til Lands og Vands,
Var øiensynlig ved at falde
Hen i Beskuelse — i *trance*,
Som Engelskmanden vilde sige —
Og fik ved hellig Suggestion
Et mystisk Glimt af Religion.

Nu tænkte imidlertid vor Hai:
»Naar bare nu den Guds Mand vilde
Et Skridt gaa frem — et ganske lille
Med venstre Fod, saa kunde jeg
Bekvemt ham snappe og fortære.
En Synd kan det jo ikke være:
For hvis han gjør det, maa man se
Deri Guds Villie — den bør ske.
Saa faar jeg ligge og se til,
Forsynets Vink jeg lyde vil.«

Dog ak! den Mand saa stille stod,
Som var han fast til Stenen groet.

Kun Armene bevæged han
Med Kraft i Foredragets Iver,
Alt mens han præd'ked om, hvordan
Den Gud, hvis Skabervillie Alt
Fra Intet har til Live kaldt,
Nu ogsaa af sin Visdom giver
Velsignelse til Livets Væxt.
Han lagde herlig ud den Text,
At ingen Spurv til Jorden faldt
Uden Guds Villie, og i Nettet
(Som af sit egen Kjøkkensalt
For Leiligheden han supplered)
Ei mindste Hundesteile spjætted
Uden Guds Vidende og Raad.
Alt var helt viselig indrettet,
Selv Bugens mindste Skjæl er talt
— Her Texten lidt han varied,
Der ellers neppe blev forstaa't
Af en saa skaldet Menighed
Som den, hvorpaa han her saa ned.
Den han nu videre forklared,
Hvor kjærlig som Forsørger Gud
Den ganske Skabelse bevared
Og ledte vìst den ind og ud,
Saa hvert et Væsen fandt sin Føde,
Og saare faa af Hunger døde,
Ja endnu færre vel af Kulde
— I Havet navnlig gjælder det,
Saa man kan indse dèr tilfulde,
At Skaberen maa have Ret,
Naar han erklærede det Hele
For saare godt i alle Dele.
Hvorfor vi og bestandig skulle

Fromt vor Taknemlighed bevise
Og med hvert Aandedrag ham prise.

Da dette Thema nu saalunde
Var saa omstændeligen drøftet,
At sikkert alle de, der kunde
Forstaa det, maatte det forstaa:
Slutted han Talen af, hvorpaa
Han begge sine Hænder løfted —
Og over denne andagtstyste
Forsamling han Velsignelsen
Med megen Fynd og Alvor lyste
Og vendte værdig sig og gik —

Haien, hans nysomvendte Ven,
Ledsaged ham med langligt Blik.

VII.

SAA var da Fiskene alene.
Og da de alle nu som Stene
Saa ubevægelige laa
Og paa Velsignelsen sig sunded
— Og vaagned, de, der havde blundet —
Saa sundedes og vaagned med
En ret velsignet Appetit.
Ja mangen En, der havde svømmet
Af Livsens Kræfter milevidt
Og derpaa lyttet fromt en stiv
Ja næsten *for* stiv Klokketime,
Var ved af Hunger at besvime
Og frygted næsten for sit Liv.

Dog da de nu omkring sig saae,
Helt rigelig der Føde laa
For Alle hobet op rundt om.
Og nu med et de Alle — som
Paa fælleds Initiativ
Uden det mindste Øieblik
At spilde, helt taknemlig gik

Fra Prædiken til Maaltid over;
Ja Legendarierne vover
At paastaa, denne Del af Festen
— Kjærlighedsmaaltidet — var næsten
Den, der med størst Andægtighed
Blev feiret — skjøndt foruden Præsten.
Fra mindste Kræ til største Bæst
De Alle gabed, snapped, bed
Og gumled eller fastbidt sled
I hvad der var dets Tænder næst.

Den lille Krybefisk alene
Sad trygt, i uantastet Fred,
Mellem Cypressens tørre Grene
Og oversaae den sære Scene,
Mens philosophisk paa Sanskrit
Den ganske stille tænkte sit,
Indtil ved dette Syn den misted
Sin arvelige Appetit
Paa alt, hvad der har Kjødet fristet,
Saa skjøndt den Intet havde ædt
Det var saa godt, som blev den mæt.

De Andre nedenunder aade
Som sagt paa Kraft og overmaade
Solidt: — det var en vældig Brugen
Af Gab og Svælg, en Biden-i
Og Huggen-fast, et Fraadseri
En gjensidig Hinanden-Slugen,
Hvor Røveren blev selv til Rov:

Med Sildens Hale i sin Flab
Og med sin Svands i Haiens Gab
Lovpriste fromt en Kabliau
Alvisdoms og Algodheds Fylde —

Den du, o Læser, ogsaa hylde!

DEN GRUMME TRANE DER BLEV OVERLISTET.

INDLEDNING.

DET længste Maaltid naaer tilsidst Deserten,
Og selv om denne trækker ud,
Et Tidspunkt kommer, da man har fortært den.
Saaledes gik det og ved dette
Improviserte Gjæstebud,
Som Fiskemenigheden foranstalted
Paa gjensidig Bekostning. Da nu Alle,
Der ikke selv var slugt, var blevne mætte,
Og med en Østers eller havvands-saltet
Sardin (som bedst det kunde falde)
Enhver sin Mave havde lukket,
Og nogen Tid behagelig sig vugget,
At Maden kunde sig en Smule sætte,
Saa brød man op og skiltes ad
Med »Velbekomme« og »Tak for Mad«.

Den liden Krybefisk nu fra sit Sæde
Iblandt Cypressens Grene saae med Glæde,
At alt var endt og Farvandet var frit,
Og tænkte paa at komme hjem til sit.
Forfrossen som den var, den klattred ned
Ad Stammen først, saa ad en Rod og gled

I Vandet ud, der rigtignok kun holdt
De tyve Grader, hvad den fandt var koldt.
Dog gav Bevægelsen den Varme snart,
Da gjennem Adriaterhavets Bølge
Den skjød, begyndende sin lange Fart
Østpaa, mod Lysets Hjemstavn.
Nu velan!
Vi vil til Indien den trolig følge,
Fablens og Religionens Fødeland.

Ja, *Religionens Vugge,* — trods Judæa,
Hvis Aand, Lovens og Pagtens gamle Jahve,
Der holder vort Europa end i Ave,
Kun var et Afkrogsfolks lokale Gud,
Om ikke hin Prophet fra Galilæa
Med det uvisneligste Blomsterskud
Fra Ganges havde podet hellig Saft
I Sinaistammens tørre Ørken-Kraft.
Og *Fablens Fødeland* — Æsop til Trods
Og Lafontaine, der har bevaret os
Saa mangt et Sagn, hvis kloge Dyrestemme
Kun i det gamle Vedaland har hjemme,
Ved Ganges' Bred, ved Himmalaias Fod.
Hvor var det vel, at Sangeren forstod
Hvad Fuglen kvidrede, hvad Tigren brølte,
Hvad Slangen hvisled og hvad Fisken følte? —
Hvor skulde der i Verden blive fablet,
Om ikke *der*, hvor ingen Skillemur,
Af blinde Hovmodstanker sammenfablet,
Har delt den evig enige Natur?
Men hvor Medlidenhedens fromme Datter,
Den sande Visdom, med eet Blik omfatter
Forstaaende det ganske Verdensalt

Og gjennemskuende det Billedslør,
Som vore Sandser gøglende os væver,
Ser i den stedse vexlende Gestalt,
Der fødes, voxer, svinder hen og døer,
Kun spredte Gnister af en evig Flamme; —
Ser at den Givende og den, der kræver,
Den, der ihjelslaaes, den, der slaar ihjel,
I deres Væsens Urgrund er den samme.
Dèr, hvor det hedder: sandeligen, Sjæl
Er hele denne Verden, og enhver
Er selv sin egen Villies Skabning — *dèr*
Gaar Sjælevandringen sin Pilgrimsgang
Igjennem Altnaturens mange Riger.
Til Bramahimlens Lys og Hymneklang
Fra Menneskenes trange Bo den stiger,
Og daler atter til det dunkle Muld,
Hvor Planten spirer, eller synker ned
Til mørke Steder, hvor i jammerfuld
Tilværelse Dæmoner Lyset hade.
Saaledes rastløs, uden Ro og Fred,
Flakker den lykkesøgende Nomade
Og slaar sit Legems lette Teltdug op
Snart i en Dal og snart paa Bjergetop,
Til indsigtsfuld og underrettet om,
Hvor ganske kjernehul og haabløs tom
Al Livets Virken hisset er som her,
Og renset for sit bryndende Begjær,
Forløst den vender hjem, hvorfra den kom: —
Hinsides Gjerninge-Sæd og Gjerninge-Høst,
Hinsides Liv og Død, hinsides Lyst
Og Ve, hinsides Frygt og Haab, hinsides
Bevidstheds-Lys og Mulm, hvor Intet vides,
Hinsides Ondt og Godt,
Forsvindende fra Væsensrækkens Skale,

Saa Guder selv i Himle og paa Jord
Forgjæves søge den Sporløses Spor.
Hvi skulde Dyr og Planter dèr ei tale,
Hvis noget Øre kan forstaa dem blot?

Selv han, den Største, Mesteren, hvis Ord
Forløsningsveien har os aabenbaret,
Som selv han havde mægtig først betraadt,
Hvem dødelige Øine saae forklaret,
Hvem Brahma selv tilbedende betjente,
Tathàgata, den seierig fuldendte
Buddha — han ogsaa var fuldmangen Gang
Et Lastdyr, der har stønnet under Aaget,
Naar Driveren sin tunge Svøbe svang;
Og har som Menneske han oftest vaaget,
Tidt drømmende som Plantesjæl han sov
Eller streifed som en Hjort i vildene Skov.
Hvad atter han besindede sig paa
Da han som Gautama i Buddha-Gøie
Nirvanas evige Høide monne naa
Og nu med helligt renset Buddha-Øie
Den hele, fast uendelige Række
Af alle sine Existenser saae
Sig gjennem Verdensperioder strække —
Lig En, der fra en Bjergtop ser tilbage
Og søger atter op med kyndigt Blik
De Steder, hvor møisommelig han gik
Og hvor han rasted paa sin Vandrings Dage,
Og siger: — »Nede i den Kirkeby
Jeg overnattede; i Hytten dèr
Gav de mig Mælk; under de Egetræer
Jeg for den pludselige Regn fandt Ly;
Ved Fossen jeg i Middagsheden hviled;

Paa Skrænten hisset blev af Svimmelhed
Jeg overfalden og var styrtet ned,
Hvis ikke Jægeren tilhjelp var ilet.«
Saa overskued han sin Verdensvandring
Og kjendte Reisefællerne fra før,
Trods timelig og kjødelig Forandring.
Og mangen Gang paa Brødrenes Begjæring
Han løftede Gjenfødelsernes Slør
Til deres Underholdning og Belæring
Og lod et Liv, der længst var ledet hen,
Et dybt og begravet Minde aabenbare,
Hvori de kjendte let sig selv igjen
Og Mestren, som de den Gang sammen vare,
Hans Venner og hans Fjender, og forstod
Hvor Alt gjentager sig, saa *nu* og *da*
Er Blomster af den samme skjulte Rod.
Ja, tro bevared', er endnu den Dag
Idag i Indien disse Jataka-
Historier om Buddhas Liv som Dyr
Og Menneske de Folke-Eventyr,
Som Alle lytte til med størst Behag.

Saa lad os lytte da til en af dem,
Som Krybefisken, lige kommen hjem,
Med Andagt nyder! — Hvor en Flod udmunded
Den styred ind, glad ved at være færdig
Med Havets Mark at pløie saa ihærdig,
Og medens den et Øieblik sig sunded
Og hørte Brændingsbruset bag sin Ryg
I god Bevidsthed om at ligge tryg
I Havn, hinsides Albatros og Hai,
Bemærkede den pludselig, at tæt
Ved Bredden, paa en aaben, græsgroet Plet

Et større Selskab havde leiret sig.
Den svømmed hurtig nærmere og hørte
En Jatakafortællers klare Røst —
Og i dens lille fromme Hjerte rørte
Sig strax den uimodstaaeligste Lyst,
Til at faa Øret skyllet rigtig ud
For Occidentens Prædiken om Gud
Og faa et indisk Visdomsord i Bytte.
Den entred op i en af Breddens Buske
Og satte sig til Rette for at lytte.

Hvor følte den sig vel og hjemlig her!
Saa sagte vifted Palmers Fjederduske,
Sødt dufted blomsterhvide Mangotræer,
Og over dem med dæmpet Rosenglød
Stod Klippemuren høit i Maaneskjær;
Tungsindig mumled Strømmen, mens den flød
Forbi og varsomt vugged paa sit Skjød
Den aabne Lotusblomst. Men udefra
Hvor Havets Flade bredte sig og skinned
Langs Kimingsrandens Bue som fortinnet,
Saa hemmelighedsfuld en Brusen lød,
Som den Gang Guder og Dæmoner kjerned,
Med Bjergets Stempel og med Kjæmpeslangen
Til Reb, af Oceanets Hvirvelskum
Udødelighedsdrikken Amrita.
Om Maanens Cirkel tusindfoldig stjernet
Sig hvælvede det mørkblaa Himmelrum,
Og foran straaled Lyset ned paa mangen
En snehvid Turban, mangt et sølvhvidt Skjæg
Og broncebrune Skinneben og Læg,
Korslagt' i Græsset. Henimod en Snes
Kvinder og Mænd sad dèr i sluttet Kreds.

De tav og overveied grundig Alt,
Hvad nylig var af Oldsagn dem fortalt,
Hensunkne i en dæmringsmystisk Anen.
Til endelig en Yndling lydt forkyndte
Sit Ønske nu at høre den om Tranen
Og Fiskene. En Bifaldsmumlen gik
Da Kredsen rundt med Smil og værdige Nik —

Og Jatakafortælleren begyndte.

II. LEGENDE.

PAA den Tid, da den seierrig Fuldendte
I Rulning satte Lærens Hjul og grunded
Sandhedens Rige, aabnende for Guder
Og Mennesker Udødeligheds-Porten: —
Da fandtes der, afsides i en Krog
Af Landet Magadha, et Shiva-Tempel,
Ældgammelt og forfaldent; helt afsondret
Fra Verden leved dér en Menighed,
Hvis gamle Præst besørgede, saa godt
Han kunde, Offertjenesten ved Altret;
Hotar, Udgàtar, Advaryu og
Braman i een Person han mumled stedse
Forkert tre Vedavers, han ei forstod.
Min Mara Deva-Raja, Mørkets Fyrste,
Som hader Alt, hvad mod Forløsning higer,
Stedse betænkt paa Buddhas Frelsesværk
At modarbeide, mumled mellem Læber
Og Hjerte: — »Lærens Hjul er sat i Gang,
Og ruller over Verden; denne Bygd
i Magadha skal det dog ikke naa,
Den er mig altfor rig en Indtægtskilde.
Dog altfor lunkent dyrkes dèr for Tiden
Religionen. Let kan Nogen da

Faa Nys om Buddha, og en Trang opstaa
Til gjennem ham at naa den endelige
Forløsning. Dette maa jeg forebygge.«

Flux skabte han sig om og paatog sig
En Rishis Skikkelse, og vandred nu
Til Bygden, hvor han samled Folket om sig
Og lærte dem bedragersk om Nirvana.
»Der gives, sagde han, hinsides Død
Og Fødsel visselig en smertefri
Og salig Tilstand, som Nirvana kaldes;
At opnaa den maa være eders Id,
Thi alle Ædles Haab er mod Forløsning.
Af Nød og Sorg er denne Verden fuld,
Og trøstesløs er den evindelige
Gjenfødelsernes Vei, hvorpaa I vandre,
Saaledes som I dyrke Shiva nu.«

Og Folkets Ældste svared ham: »O Rishi,
Ærværdigste! om virkelig der gives
En salig Tilstand, smertefri, hinsides
Fødsel og Død, som du Nirvana kalder,
Maa visselig vi stræbe efter den.
Thi, som du siger, fuld af Nød og Sorg
Er Verden, og Gjenfødelsernes Vei
Er trøstesløs og ender intet Steds
Og ingensinde — dette er os klart.
Se nu, her er vor gamle Præst, der længe
Har røgtet Helligdommen, han forstaar
Sig bedst paa de guddommelige Ting
Af alle os, og paa ham stole vi.
Indvi nu ham i Læren om Nirvana

Og om den rette Vei dertil. Saafremt
Han finder Læren god, som vel han vil —
Saa vil vi Alle følge ham og dig.«

Den gamle Præst gik nu til Mara Rishi,
Og denne saae, at Manden havde svag
Forstand, og tænkte: »Lidet vil jeg naa
Ved Lære, og Begreber er ham fremmed.«
Han sagde da: — »Kom, jeg vil vise dig
Nirvana, saa du selv kan se det, Aasyn
Til Aasyn,« — tog ham saa ved Haanden, hæved
Sig op og fløi med ham igjennem Luften,
Og i et Nu var de paa Gribbeklippen,
Hvor Buddha dvæled. Den Velsignede
Sad i den dybeste Betragtning sænket
Og fra hans Aasyn straaled der saa saligt
Et Lys, at Bjergets flygtige Gazelle
Midt i sit Løb blev staaende, som groet
Til Stenen fast, med een Fod løftet end,
Og kunde ei sit Blik fra Buddha vende.
Ja selv paa Præstens slappe Træk og i
Hans sløve Blik gjenspeiled sig en Afglands
Af dette evige Lys, saa de fik Liv —
Da tænkte Mara: »Det er godt! han har
Seet og forstaaet saa meget, som han kan« —
Men da han vilde flyve bort igjen,
Bad Præsten: — »Mester! lad os blive her.«
»Fortræffeligt, mer end jeg turde haabe,«
Mumlede Mara glad og løfted ham
— Som man en Plante trækker op med Rode —
Og fløi tilbage med ham til hans Bygd,
Hvor lydelig den gamle Præst forkyndte: —
»Der gives visselig en saadan Tilstand,

En smertefri, hinsides Død og Fødsel,
Hvor Sorg og Nød kan aldrig række hen.
Aasyn til Aasyn har jeg set den selv,
Og denne Rishi kjender Veien did.«

Da bøied Folkets Ældste sig for Mara
Og sagde: »Maatte du, Ærværdigste!
Forbarme dig og føre os den Vei,
Der leder til Forløsning, til Nirvana!
Vi Alle, med vor gamle Præst i Spidsen,
Vil følge dig.« »Saaledes være det!«
Gjensvared Mara, inderlig tilfreds.

Den store Rishi, Mara, Mørkets Fyrste,
Tog Ophold nu i selve Helligdommen,
Der snart blev sat i Stand og smykket ud
Saa herlig som et Tempel i Benares;
Thi Alle vidste, hvo der gav til Templet,
Vandt et Skridt frem paa Veien til Nirvana;
Var Gaven stor, blev Skridtet ogsaa mægtigt,
Gav man en Skjerv, saa vandt man dog et Fjed.

Saa maatte Præsten til at gaa i Lære.
Saa gammel som han var, og tungnem til,
Han nemmed Yajurvedas Offersprog
Og hvad der fordres af en Advaryu.
En Yngling med en Røst som en Trompet
Blev oplært til at kalde som Herold
Paa Guderne, naar Offret var beredt;
En anden, der med herlig Sangerstemme
Udrustet var, blev en fortræffelig

Udgâtar, medens Mara leded selv
Den hellige Offerhandling som Brahman,
I alle trende Vedadele kyndig.
Saa blev da Somaoffret rettelig
Fuldbragt, Ildoffret med og Hesteoffret,
Og meget Blod der randt i hellige Kar.
Og hver en Sjæl i Bygden leved nu
Fortrøstningsfuldt, vel vidende, at Alt
Blev gjort, hvad gjøres kunde, til Forløsning,
At Helligdommen var i bedste Drift —
Og døde saa og gik til Maras Rige,
Naar Tiden kom; og Mara Raja selv
Var glad.

Nu leved der imidlertid
En Mand i Bygden, Koçala ved Navn;
Han gik sin egen Vei, lod Andre skjøtte
Dem selv og holdt sig fjern fra Helligdommen.
Da den blev sat i Stand, han skjenked ei
En Skjærv, skjøndt han mod Betlere var gavmild;
Ei Hingst, ei Tyr, ei Vædder sondred han
Af sine store Hjorde ud til Offring,
Ei med saa meget som en Haandfuld Ris
Bidrog han sit til Præsternes Ernæring.
Til ham gik Mara hen og hilste høflig
Og tog saa ved hans Side Plads og sagde.
»Ærværdige! hvor kan du leve hen
Saaledes, som vi Alle med Bekymring
Er Vidne til og tale om indbyrdes: —
Foruden Religion, som Markens Dyr,
Helt uden Tanke for din Sjæl? betænk,
Hvad Følgen bliver! efter Døden vil
Du indgaa i et urent Moderskjød,

En Tævehunds, en Sos, en Çudra-Kvindes;
Men hvis du ogsaa naaer at blive gjenfødt
Som Ksatriya eller som Brahman —
Thi man har sagt mig, at du lever dydig
Og paa din Vis gjør godt — saa er jo dog
Samsara glædeløs og gold, og Livet
Deri at ligne med et Træ, hvis Top
Af Solen svides, og hvis Rødder sprede
Sig tørstige, men finder intet Vand.
Betræd dog, Kjære! Veien til Nirvana,
Der for din mødige Sjæl er sød som Hvile
I Palmeskygge ved en kjølig Sø —
Se Helligdommens Port staar dig jo aaben.«

Koçala svared ham: »Ærværdigste!
Jeg veed, at Helligdommens Port staar aaben,
Men om den fører til Nirvana, veed
Jeg ikke, heller ikke veed jeg, om
Nirvana findes. Præsten siger nok
At han har set det selv; men for det Første
Er han jo svag i Hovedet og let
At narre, hvis man vil; og for det Andet
Er jeg en Mand, der ikke tager Noget
Paa anden Haand, men vil ha'e Syn for Sagen.
Vìs mig det da, som du har ham det vìst,
Saa troer jeg det, men heller ikke før.«

»Det lod sig gjøre,« svared Mørkets Fyrste,
I Rishi-Skikkelsen. »Men du er skarp,
Er ei som Præsten. Dersom nu du vilde
Misbruge denne høie Kundskab, Ven!
Det var forfærdeligt, det tør ei ske.

Sig derfor: »Gid mit Hoved springe sønder,
Om ei jeg følger dig, naar du har vist
Mig Veien til det evige Nirvana,
Det rene, syndefri og smerteløse!« —
Da skal jeg føie dig i din Begjæring.«

»Hvi skulde jeg ei følge ham, der viser
Mig Veien til det evige Nirvana,
Det rene, syndefri og smerteløse —?
Mit Hoved springe, om jeg ikke gjør det!«

»Og mit! hvis ei jeg fører dig derhen!«
Udraabte Mara, greb saa Coçala
Ved Haanden, hæved sig med ham i Luften
Og fløi til Dyreparken ved Benares,
Hvor Buddha dvæled.

Midt i Parken stod
Et mægtigt Figentræ, der sendte vel
Tretusind Grene ned igjen til Jorden,
Hvor de slog Rod og dobbeltnærede
Blev Træer selv, rigt prangende med Løv
Og Blomster af de frodige Lianer —
En Skov for sig det Kjæmpetræ i Skoven:
Og der i Midten af det levende
Bladkuplede Søiletempel uden Lige,
Sad Alforbarmeren, Tathàgata,
I Lutosstillingen, med sine Ben
Krydslagt' og opreist Krop men sænket Blik,
Med lukte Sandser og betvungne Tanker,
Nedsænket i den dybeste Betragtning.

Og som en Lampes Skjær udstraaled der
Til alle Sider fra hans Skikkelse
En regnbuefarvet Aura med saa pur
En Glands, som ingen jordisk Flamme spreder,
Saa alle Parkens Dyr, der kom ham nær,
Stod stille, og den sorte Cobrasnog
I Græsset reiste sig paa Halespidsen,
Tryllet af Lyset som af Fløitespil.

»Nu, har du set og overtydet dig?
Og vil du følge mig som du har lovet,
Ærværdige?« spurgte Mara. »Ikke dig,«
Gjensvared Coçala. »Hvad!« raabte Mara,
»Saa skal dit Hoved springe!« »Det skal springe,
Hvis du og ikke denne hellige Mand
Er den, der viser Veien til Nirvana.«
Han sagde det, og Maras Hoved sprang
I Stykker som en moden Mangofrugt,
Og med et Brøl som Tigerens, der rammes
I Bringen af den dødbringende Pil,
Hans Aand foer ud og søgte til sit Rige.

Men Coçala sad nu ved Mestrens Fod,
Og Løven af Çakyastammen skræmmed
Med mægtig Røst hans lade Tanker op
Af deres Døs, saa de tog Flugt mod Høiden,
Hvor Livet overskues og forstaaes.
»Alt Sammensat opløses, Alt, hvad opstod,
Forgaar,« det overveied han. »Alting
Er hult og kjerneløst, som Pisangstammen
Hvor Blad paa Blad man skaller af, til Intet
Tilbagebliver« — dette blev ham klart.

Dernæst: — »En Strøm af flygtige Bevidstheds-
Tilstande — intet mer er hvad vi kalde
Vort Selv; som Verden er et Gøglebilled
Af Sandserne, saaledes Selvet med« —
Det fatted han, og Jegheds-Illusionen
Faldt af ham som en gjennemfilet Lænke.
Saaledes frigjort tog med aabent Sind
Han mod sin Mesters hellige Sandheds-Lære
Om Lidelsen, dens Aarsag og dens Ophør;
Betraadte saa, af Mesterhaanden ført,
Den ottefoldige Vei og naaede snart
Dens Maal: — i Tankens Havblik hviled glad
Og uforstyrret af Begjær hans Aand,
Verdensforløst, en fuldendt Arahat.

Nu hændtes det en Gang, da Brødrene
I Aftenkjølingen forsamled sig
I Hallen, at blandt andet Talen faldt
Paa Coçala og hvad han havde naaet.
Da traadte Buddha ind, og ærefrygt-
Betagne tav de, som det sømmed sig.
»Hvad underholdt I eder om, Disciple?«
Spurgte Tathàgata. »O Mester,« svared
Ananda, »vi har netop talt indbyrdes
Om den ærværdige Broder Coçala,
Hvor overvættes hurtig han har naaet
Det Maal, for hvis Skyld ædle Ynglinger
Forlade Fædrehusets Tag og vandre
I Hjemløsheden ud som Betlere —
Endda han kom fra hin afsides Bygd
I Magadha, hvor Shiva ivrig dyrkes,
Og Religionen holder Sindene
Med Overtroens Lænke mægtig fængslet

Til selvisk Haab og dennesidigt Liv.«
»Derover undres ikke,« svared Buddha,
»Thi ikke uvant Værk har han fuldbragt;
Men een Gang før har Broder Coçala
Bidt Overtroens Hoved af og fundet
Den Vises Havn og sikre Tilflugtsted.«
»O Mester,« bad Ananda ydmyg, »maatte
Det dog behage dig til vor Belæring
Nu at fortælle hvad du sigter til!«

Da aabenbarede Tathàgata
Dem venlig en af de Begivenheder,
Som skjules af Gjenfødelsernes Slør.

III. JATAKA.

FULDMANGE hundred tusind Aar forleden,
kom Boddhisatva som en Palmegud
Til Verden, i en mægtig Skov ved Bredden
Af en krystalklar Sø, hvis Vand forneden
Omskylled Træets Rod, mens frodige Skud
Af Kronen folded Bladeviften ud
Mod Sol og Vinden, løftet høit til Veirs
Af Stammen over alle andre Træers
Bladkupler rundt om. — Søen, som det helded
Sig over, var saa frisk af Kildevældet
I Bunden, og de grønne Lotosblade
Flød brede paa dens mørke, blanke Flade,
Mens Blomsterne med Morgenrødens Skjær
Og himmelblaa og alabasterhvide
Og gyldengule gjød den søde Duft
Som Offerdrik ud i den stille Luft,
Der vugged sig i Mangobuskens Skygge
Og under Bregnens Fjer. Ved Aftentide
Kom skarevis brunøiede Gazeller
Og drak den kjøle Væde ganske trygge,
Thi ingen Alligator ikke heller
Nogen Dæmon beboed Søens Dyb;

Dens Krands af Siv var frit for giftigt Kryb.
Det stribede Egern smutted livlig op
Og ned ad Palmens Stamme; i dens Top
Smaa grønne Pappegøier lystig pludred'
Og rundt omkring i blomsterspættet Krat
Sangfugle fløited liflig Dag og Nat.

Men i selvsamme Skov der var et mudret,
Et stinkende og halvt udtørret Kjær
Omgivet af de useligste Træer,
Med trøsket Stamme, med ormædte Blade,
Der neppe nedenunder fandt en Flade
Vand, stor nok til at speile sig deri,
Saa overgroet var Pølen, sjelden fri
For raadent Plantevæv og gammelt Skimmel
— En hæslig Pyt; og dog var der en Stimmel
Af Fisk, der leved dér, som deres Fædre
Før de — de kjendte sagtens ikke bedre
Og havde gjort en Dyd af deres Vane.

Til dette Kjær kom der en Gang en Trane.
Langs Bredden om i Mudret just den sopped,
Da blev den disse Fiske vàr og stopped
Paa eet Ben for tilgavns at grunde paa,
Om ikke ved en List den kunde faa
Dem i sin Magt og bide dem ihjel
Og æde dem tilsidst med Hud og Skjæl;
Thi den var grum og graadig af Natur.
Som nu den stod dér stille som en Mur,
Forsamled Fiskene sig snart nyfigen
Foran ham, stirrende — — de fandt at slig en
Eenbenet Philosoph var Synet værd.

De sagde: »Trane! sig os, hvorfor her
Saa længe du paa eet Ben monne staa,
Og hvad saa grumme dybt du grunder paa.«
»I kjære Fisk!« den svared dem, — »det er
Min Tanke, om jeg ei kan gavne jer.
I lever, eller rettere I hytter
Jert Liv til Nød i disse side Pytter
Og Render, som I kalde for en Sø —
Et Sted, ei til at leve eller dø.
Og dog — I troer det knap — i denne samme
Udstrakte Skov befinder der sig een
Af de vidunderligste Lotosdamme,
Hvori jeg nogensinde satte Ben.
Forneden boble hundred Kildevæld,
Foroven skummende de Bække bruse
Igjennem Krattet fra det steile Fjæld
Ned i dens Kumme. Høie Palmer suse
Rundt om, og bladetætte Buske lude
Over dens Bred og holde Solen ude.
Tænk Jer at svømme om dèr, i det kjøle,
Luftklare Vand i Stedet for i Pøle
Som disse her! Hvad vilde I vel sige
Til det?«

Da spilled alle Finneflige:
»Vi sige,« svared alle Fiskemunde
Endrægtigen, »ja! hvem der bare kunde!«

»Ved egne Kræfter,« svared Tranen da,
»Kan I vel neppe komme bort herfra.
Men naar jeg laaner eder mine Vinger,
Jeg tænker, at jer alle did jeg bringer,

En efter en, ved Hjelp af dette Næb.
Det bliver nok et farligt Slid og Slæb;
Dog vil jeg gjøre det paa eders Bøn,
Om end Taknemlighed bli'er al min Løn.
Tidt har jeg ogsaa anstrengt mig for mindre.
Hvad gjør man ei for Næstens Nød at lindre!«

Men Fiskeflokken svared: »Nei, forvist
Er dette kun en underfundig List!
At slig en Dam, som den du taler om
Er til, os aldrig end for Øre kom;
Og alt det synes os kun lidet trolig.
Vi kjende dette Kjær, som er vor Bolig,
Og noget Andet tro vi ei der findes.

»Den Vantro tænker jeg kan overvindes
Ved Selvsyn,« svared Tranen. »Hvis I vil
Udvælge en, som I har Tillid til,
Saa fører jeg ham bort og viser ham
Den uforlignelige Lotósdam.«

Fiskene holdt nu Raad. Der gik en fem
Minutters Tid, saa skubbede de frem
En gammel mosgroet Fisk, der kun med Møie
Bevæged sig, blind paa det ene Øie.
Den sagde: — »Tag saa mig da med til Dammen,
De Andre følger efter allesammen,
Naar jeg har set den først og sagt, jeg veed
At det har virkelig sin Rigtighed.«

Nu spærred Tranen Næbet op. Det gjøs
I Fiskens gamle Krop ved at fornemme,
Hvor fast den pludselig sad der i Klemme,
Og endnu mer da Farten først gik løs.
Den ønsked inderlig, at den var hjemme
I Kjæret, om det ogsaa stank en Smule,
I Stedet for at fare saadan oppe
Igjennem Luften, hvor de viltre Fugle
Alene tumle sig, henover Toppe
Af Træerne, saa ganske rædsom Svimlen
Og Kvalme overfaldt En! Fiskestimlen
Med stive Øine stirred efter den,
Indtil den i det Fjerne rent forsvandt.
»Ham ser vi da nok aldrig mer igjen!
Dog var han af sig selv snart sovet hen
Alligevel!« — ved den Betragtning fandt
De Trøst — hans Slægtninge en Taare fældte
Og slog sig saa til Ro, hans bedste Ven
Var alt begyndt at nikke ind — da mældte
En ung, langsynet Fisk, der ene end
Holdt Udkig for sin Morskabs Skyld: — »Giv Agt!
Den Gamle bliver dog tilbage bragt.«
Og rigtig — dér kom Tranen, og dens Kløer
Holdt virkelig den dyrebare Fragt.
Snart var den Gamle midt iblandt dem; ør
Og lidt fortumlet end af denne Tørn,
Den kunde bare lige gispe: »Børn!
Det har sin Rigtighed med Lotosdammen,
Og did bør vi udvandre allesammen.«

»Ja, gode Trane! bring os did!« saa bad
De Fisk nu mindelig; og sjæleglad
Den spærred Næbet op og tog igjen

Sin gamle, mossede, halvblinde Ven
I Gabet og fløi bort, men styred snart
Hen til et mægtigt Fyrretræ sin Fart,
Hvor den sin Rede havde. Derhen naa't,
Sit Bytte flux den snilde Trane aad.
Derpaa de andre Fisk, en efter en,
Den hented og fortæred — deres Ben
Ved Træets Rødder bunkevis sig bleged.
Saa leved da den graadige Trane meget
Bekvemt, indtil dens Forraad var forbrugt,
Og endelig den sidste Fisk var slugt.

Mismodig, overfastet vandred den
Langs Bredden i det fromme Haab, at end
En lille Fisk tilovers var i Kjæret,
Som kunde blive bortført og fortæret,
Men troede ikke meget selv derpaa.
Da rørte der sig Noget, og den saae
En ganske prægtig Krebs — en Lækkerbidsken;
Og strax begyndte den med venlig Smidsken: —

»Min kjære Ven! sig, hvorfor tøver du
I denne uselige Pyt endnu,
Da alle Fiskene har den forladt,
Og i den skjønne Lotosdam hensat',
Saa liflig lege i det klare Vand?
Dem alle har jeg hjulpet did, jeg kan
Vel ogsaa gjøre det med dig, og vil det.«

»Ja, kunde jeg faa Mod og Hjerte til det,«
Gjensvared Krebsen med et stille Suk:
»Her er jo fælt, og Dammen er vist smuk.

Men Reisen skræmmer mig. Jeg tør bestemt
Dog ikke vove det. Det kan saa nemt
Ske at du taber mig. Min Skal er skjør,
Den gaar i Stykker — eller ogsaa dør
Jeg underveis af bare Skræk! den Tanke
At falde ned faar Hjertet til at banke,
Som om det vilde sprænge strax min Skal.«

»Aa,« sagde Tranen — »dersom det er al
Din Sorg, saa tænker jeg dog, at vi maa
En Maade kunne finde ud, hvorpaa
Du kan derhen befordres ganske tryg.
Du rider for Exempel paa min Ryg.«

»Aa nei! jeg kunde glide ned! — Men hør:
Nu troer jeg, at jeg har det! Mine Kløer
Er stærke, og paa dem tør jeg vel lide:
De slipper ikke Taget før itide.
Lad mig dem sammen om din Nakke slaa
Og flyv saa med mig.«

»Hvorfor ei? lad gaa«,
Af Graadighed forblindet Tranen svared.
»Her er min Hals! saa fik vi den Ting klaret.«

Strax lig et mægtigt Halsbaand Krebsen hang
Om Halsen paa vor Trane, som nu svang
Sig glad tilveirs og styred sporenstregs
Hen mod sin Rede. Krebsen underveis
Dog havde sine Øine med sig, hvilke

For ret at se den strakte ud paa Stilke:
»Hvad vil du den Vei, Ven? hvad skal vi dèr
I hine mørke bladeløse Træer?
Jeg tænker du maa snarlig Retning skifte;
Tilvenstre hist ser jeg en Palme vifte,
Der — som jeg veed — ved Lotosdammen groer.
Og hvad er det mon hisset for en stor,
Styg Bunke hvide Ben ved Fyrren dèr,
Som i sin golde Top en Rede bær'?«
»Det« — svared Tranen, der i Farten glemte,
At Krebsens Kløer den fast om Nakken klemte —
»Det er Alt hvad der er tilbage blevet
Af hine Fiske, som i Kjæret leved.
Som dem jeg aad, jeg nu vil æde dig,
Og derfor gaar til Træet hist vor Vei.«

»Du tager feil,« var Krebsens Svar, og strax
Den fæstned Grebet med sin stærke Sax,
Til Tranen vaanded sig og skreg og bad
Og lovede og svoer at gjøre hvad
Dens mægtige Overlister blot begjæred.
»Saa flyv til Palmen hist ved Lotoskjæret!«
Og Krebsen lindede sit Greb en Kjende;
Da skyndte ogsaa Tranen sig at vende
Og styre lydig hen, hvor Palmen speiled
Sin Fjederdusk og Lotosblomster seiled
Saa fredelig paa Søens blanke Vand.
Dèr daled den ved Palmens Rod. — »Hvordan«
— Saa overveied den — »skal i en Fart
Jeg faa mit Bytte i Behold? saasnart
Den slipper Grebet, maa jeg se mit Snit,
Om jeg med hurtigt Næb kan faa den bidt
Ihjel og vinde dog tilsidst mit Spil.«

Som saa den tænkte, klipped Krebsen til,
Og Tranens kloge Hoved plumped ned
Imellem Sivene; men Krebsen gled
Langs Palmeroden ned i Dammens kjøle
Krystalne Dyb, hvor Kjærets raadne Søle
Den glemte snart og salig Hvile nød.

Da bruste Palmebladene foroven,
Som ruskede af Storm, og gjennem Skoven
En Latter jubled og en Stemme lød: —
»Saaledes gaa det altid Sjælens Frister,
Forløsningsfjenden, Aandens Overlister!
Den Vise overliste ham tilsidst,
Som Krebsen overlisted Tranens List.«

Saadan fortalte Buddha, og han slutted:
»I Brødre! Shivadyrkerne i hin
Afsides Bygd var Fiskene i Kjæret,
Og deres gamle taabelige Præst
Var den halvblinde Fisk. Mara var Tranen,
Den kloge Krebs var Broder Koçala,
Men Palmetræets Genius var jeg.«

NOTE.

SOM antydet i Tilegnelsen er det foreliggende Bind kun en Del af det Fabelværk, der har foresvævet mig. Det andet Bind skulde som tredie Bog indeholde en Række Samtaler mellem berømte Dyr i Elysium (Pavens Muldyr og Christi Æsel, Rigshunden Tyras og Romerulven, og lignende) og i Fortsættelse deraf skulde fjerde Bog afslutte mit Fabelværk med et større Digt: Buddhas Hest, Legendefabel fra alle Verdener.

Naar jeg nu imidlertid udsender de to første Bøger for sig, sker det ikke, fordi jeg mangler Taalmodighed til at vente, til det hele er færdigt. Hvad der har bestemt mig til det, er den rent praktiske Overveielse, at det i vore Dage er vanskeligt at faa Vers solgte, og vanskeligere jo større Bunken er, hvorfor det kunde være raadeligt at dele den. Hvilket ogsaa gav mig den Fordel, at jeg fik at se »hvordan Haren løber« og kan lade være med at anvende min Tid paa tredie og fjerde Bog, hvis jeg synes at det vilde være at spilde den.

Fablen om »Den grumme Trane, der blev overlistet«, er et ægte Jataka — Folkeeventyr, ofte i Fabelform, om Buddhas tidligere Liv — og en af de mest populære; Rhys David har under lignende Forhold som min Krybefisk hørt den en Maaneskinsnat paa Ceylon. Derimod er den forudgaaende Legende fuldkommen fri Opfindelse, da den, der virkelig hører til denne Jataka, ikke, som det ellers er Tilfældet, bidrog det mindste til at forklare Fablens Betydning, men i enhver Henseende var ganske tom og uinteressant. Ogsaa Fablen »Den dandsende Paafugl« og »Fisken og dens Viv« ere frit behandlede Jatakahistorier.

Til den indiske Legende nogle faa Ordforklaringer,

Tathàgata, en af Buddhas hyppigste Betegnelser (»den Fuldendte«, eller — som det nu sædvanlig opfattes — »den, der træder i sine Forgængeres, de tidligere Buddhaers, Spor).

Gautama, Buddhas private Navn (han hed ogsaa Sidharta). — »Buddha«, »den Oplyste« er en Fælledsbetegnelse eller Titel. I *Buddha-Goya* i Nordindien gjennemgik han den indre Krisis, der førte ham til at fremtræde som Prædiker.

Mara, den Indiske Djævel, denne Verdens »Fyrste« (Raja; Deva Raja ɔ: Dæmonernes Fyrste).

Rishi, Vismand (religiøs, indviet i den hemmelige Lære).

Hotar, Udgâtar og *Advaryu*, tre Præster, som havde hver sin Funktion ved Somaoffret (Soma, en hellig Drik, tilberedt af en Plante,

der nu er ukjendt). *Hotaren* paakaldte Guderne ved Recitation af Rigvedas Vers. *Udgâtaren* ledsagede Offringen med Sang af Samanveda, medens *Advaryuen* fuldbragte Handlingen under Mumlen af Yajurvedas Offersprog, og Brahmanen som Ypperstepræst ledede hele Ceremonien.

Koatriya, Krigerkasten.

Cudra, den laveste Kaste.

Arahat, en Hellig.

Ananda, Buddhas Yndlingsdiscipel.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG.

KARL GJELLERUP

EN IDEALIST. 2 Kr. 50 Øre.

»DET UNGE DANMARK.« En Fortælling fra vore Dage. 4 Kr. 50 Øre.

TI KRONER og andre Fortællinger. 2 Kr. 75 Øre.

KONG HJARNE SKJALD. Tragedie i 5 Handlinger. 3 Kr. 25 Øre.

EN MILLION. Skuespil i 3 Handlinger af KARL GJELLERUP og WILHELM WOLTERS. Efter NIKOLAUS PAWLOWS Novelle. 2 Kr. 25 Øre.

PASTOR MORS. En underlig Historie. 2 Kr.; eleg. indb. 3 Kr. 25 Øre.

HANS EXCELLENCE. Skuespil i 4 Handlinger. 3 Kr. 75 Øre.

MØLLEN. Roman. 7 Kr. 50 Øre; eleg. indb. 9 Kr. 25 Øre.

VED GRÆNDSEN. Roman. 4 Kr. 50 Øre; eleg. indb. 6 Kr.

GIFT OG MODGIFT. Komedie paa Vers i fem Akter. 3 Kr.

THE NEW ... K PUBLIC LIBRARY
R ... PARTMENT

This bo

B'D JUN 2 1915

